

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/67.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

A világ magyarjaihoz

A Magyarországon és a nagyvilágban élő magyarokat mélyszéles aggodalommal és felháborodással töltik el a Romániából, Erdélyből érkező hírek. Reményeik, melyeket az ottani változásokhoz fűztek, szertefoszlóban vannak. Mára az egyre fokozódó magyarellenes hangulatok pogromokba torkoltak. A lincselésnek halálos áldozatai vannak és súlyos sérüléseket szenvedett Sütő András is, kortárs irodalmunk kiemelkedő személyisége, a romániai magyarság kitartásának és békés szándékainak megtestesítője. A Magyarok Világszövetsége elnöksége a leghatározottabban elítéli a sovinszta, fasisztoid román csoportok, mindenekelőd a Vatra Romaneasca terrorista dühöngését. Ezekről a törvénytelenségekről a világ közvéleménye előtt kell számot adniuk.

A Magyarok Világszövetsége elnöksége egységes fellépésre hívja fel a világ magyarságát. Akadályozzuk meg, hogy a történelem legsötétebb zugaiból előmerészkedő erők valóra válthassák a decemberi forradalmat megtagadó, az erdélyi magyarság teljes megsemmisítésével fenyegetőző jelszavukat, miszerint „a karácsony a tiétek volt, de a húsvét a miénk lesz!”. A világ különböző részein élő magyarok legyenek azon, hogy országai kormányainak, közvéleményének és tömegtájékoztatóinak figyelme a sokat szenvedett Erdélyre irányuljon. Az európai és tengerentúli sajtó embereinek jelenlétét, az objektív tudósításokat, a reflektorfényt, a sátáni indulatok felkorbácsolói nem szenvedhetik. A Magyarok Világszövetségének elnöksége kifejezi testvéri szolidaritását a nemzet most legsúlyosabb napjait élő romániai részének tagjaival és szervezeteivel. Felkéri a Magyar Köztársaság kormányát, hogy továbbra is a diplomácia teljes fegyvertárának felvonultatásával igyekezzen garanciákat szerezni a romániai magyarság biztonságára, teljes jogegyenlőségére nézve.

A román kormány tétovázik

Maros megyében rendkívül feszült a helyzet. Az éjszaka viszonylagos nyugalomban telt el, csak egy-két kisebb csoport járta a várost. Néhány ház ablakát beverték, de nagyobb károkról nem érkeztek jelentések. A halottak száma hatra emelkedett, a sebesültek pedig meghaladja a háromszázat – ez a szerda déli összesítés a keddi összecsapásokról. Scerciu vezérőrnagy, az Ideiglenes Nemzeti Egység Tanács Maros megyei tanácsának elnökhelyettese rádiónyilatkozatban jelentette be, hogy Maros megyében szükségállapotot vezetnek be. Katonai erőszíttések, első sorban ejtőernyősök érkeztek Olteniából. Besztercéről rendőri alakulatokat vezényeltek Marosvásárhelyre. A városban kenyérhiány van – a pékségek sztrájkba léptek, mert az RMDSZ me-

gyei szervezetének követeléseit nem teljesítik.

A kormány továbbra is tétova és engedő, hogy manipulálják. A román tájékoztató szervek meghamisítják a tényeket, elferdítik a kialakult helyzetet, azt állítják, hogy a romániai magyarság robbantotta ki a válságot túlzott követeléseivel. A Nemzeti Parasztpárt, amely a legerősebb nacionalista vonalat képviseli, még ezen a vádaskodáson is túlmegy: kedden éjszaka megszakította a tv előadását és képviselői olyan nyilatkozatot olvastak fel, amely Magyarországot teszi felelőssé a fejleményekért. Azzal vádaskodtak, hogy Magyarországról érkezettek bujtogatják a lakosságot, élezik az ellentéteket a románok és magyarok között.

(folytatás a 2. oldalon)

Litvánia: drága volt az orosz bunda

(Egy vilniusi költő-műfordító népe múltjáról és jelenéről a 8. oldalon.)

Pártok és százalékok: ami nem tilos

(Játék a számokkal a választások előtt a 6. oldalon.)

Az amerikai magyarok nyilatkozata

Az Amerikai Magyarok Országos Szövetsége Budapestén tartózkodó vezetőségi tagjai, Pásztor László ügyvezető elnök, dr. Balogh Sándor főtűkár és Kovács István igazgató nagy felháborodással értesültek az újabb minősíthetetlen marosvásárhelyi atrocitásokról. Sütő András erdélyi író kérte a román kormánytól a magyarság fegyveres védelmét, és amennyiben nem képesek vagy hajlandók a nemzetiségi kisebbségeket megvédeni, nemzetközi fórumokhoz, köztük az ENSZ-hez kell folyamodni. A több mint másfél millió amerikai magyar a 105 AMOSZ taggyűlés nevében tiltakozunk a román kormánynál, és Sütő András követelését támogatva felhívjuk Magyarországot és az USA kormányát, hogy azonnal tiltakozzanak és hozzák az ENSZ és a helsinki komissio tudomására és tiltakozzanak az atrocitások ellen. Az utóbbi események napnál fényesebben igazolják, hogy az úgynevezett „decemberi demokratikus forradalom” nem oldotta meg a kisebbségi kérdést, és az eddiginél sokkal radikálisabb és eredményesebb megoldásra van szükség. Az AMOSZ felajánlja az amerikai magyarság nevében teljes támogatását az erdélyi kérdés végleges megoldására.

Budapest, 1990. március 20.

Az Amerikai Magyarok Országos Szövetsége

Kedden este a budapesti Hősök terén egy japán turistalány is aláírta a románok rendezte pogrom elleni MDF-tiltakozást. Amikor a tüntető tömeggel közölték, hogy egy magyar katonai repülőgépet budapesti kórházba szállították Sütő András, akit a román fasiszták súlyosan megsebesítettek, Barcza Zsolt, az Esti Hírlap fotóriportere felvételt készített az irőről. A Hősök teréről pedig többen a kórházhoz siettek, ahová természetesen nem engedték be őket. Ezért háromszínű szalaggal átkötött lapon az alábbi üzenetet írták alá és juttatták be: „Kedves Sütő András! A Hősök teréről jöttünk, hozzuk a magyar nép üzenetét. Az erdélyi himnusszal kívánjuk, hogy mielőbb felgyógyuljon a többi otthon maradt erdélyi néppel együtt. A Hősök terén volt a szolidaritási nagygyűlés, magyar testvéreinkért kiálltunk. Szívünk melegével és szeretettel mindvégig az erdélyi nép mellett áll.”

(Összeállításunk a világvisszhangról a 2. oldalon.)

Az első számú közellenség

Nemhiába sok az újság és nagy a sajtószabadság nálunk, de sok újat és meglepőt tudhat is meg az ember. Azelőtt, szűkebb időkben, szennzáciának az számított, ha valaki megharapta a veszett kutyát, de legalábbis az, ha valahol kétféjű borjú született. Ma nem szorulunk efféle parlagiaságra, a politika a maga pallérozott módján és emelkedett erkölcsiségével külön szennzációkat kínál.

Csak a minap tudhattuk meg például, hogy Németh Miklós miniszterelnökünk, a valaha (mikor? ezer éve?) oly nagyhatalmú (MSZMP) pártközpont vezető beosztású munkatársa, egy időben a Központi Bizottság titkára is – „sohasem volt kommunista”. Amennyire megkönnyebbültem ettől a közléstől (aminek hitelességéhez nem fér kétség, hiszen Németh maga mondta), annyire aggasztónak találtam viszont azt a másik értesülést, miszerint a bolsevizmus új lelőhelyét, a bolsevik szellem és politikai stílus új fészket (melegágyát, mentőszékét, támaszpontját – a nem kívánt kifejezés törölnöd) fedezték fel szorgos kutatók. Akik siettek is legott közkinccsé tenni fölfedezésüket.

Úgy hallom, Nyers Rezső is ezen eredményes kutatók egyike. Ő valahogy úgy fogalmazta meg remélhetőleg politikai földrendést előidéző megállapítását, hogy a Szabad Demokraták Szövetsége a maga fegyelmével, szervezetségével igen közel áll a bolsevik típusú pártokhoz. Márpedig Nyersnek tudnia kell, utóvégre ő igen tevékeny tagja volt – ha nem is az SZDSZ-nek, vagy a korábbi demokratikus ellenzéknek, de az MSZMP-nek és elődjének, a Magyar Dolgozók Pártjának. Hogy úgy mondjam, lehet némi affinitás a bolsevizmushoz.

De úna, a tudomány és az elszánt akarat nem ismer lehetetlen: másfelől is jönnek felfedezők, akiket pedig múltjuk nem vértezett fel az övéhez hasonló tapasztalatokkal *in puncto* bolsevizmus, és vele megegyező megállapításokra

jutnak. És ha az exkommunista, reformszocialista Nyers meg a Magyar Demokrata Fórum révén egy polgári demokrácia iránt elkötelezett Czákó Gábor ugyanazt mondja, akkor lehetetlen, hogy abban ne legyen valami.

Az a valami pedig úgy hangzik, hogy a visszarendezésnek ma nálunk egyetlen komoly veszélyforrása a Szabad Demokraták Szövetsége. Nem az MSZMP, nem az MSZP, nem is a SZOT átfestett cégére mögött található érdemes (mire érdemes?) munkásvezérek, nem a független jelöltként fellépő kriptokommunisták, nem a bárány-ártatlanságú és angyali szándékú Hazafias Választási Koalíció vagy netán az Agrárszövetség jelvényével induló termelőszövetkezeti korifeusok felől várható erőfeszítések a bukott rend legalább részleges konzerválására – á, dehogyan. Ilyet feltételezni nemcsak rágalom, de ostobaság is lenne. A szabad demokraták viselkedése az, ami joggal kelt gyanút. Mivel? Elsősorban a határozottságával. Igaz, más pártok is állítják: van jó programjuk, tudják, hogy mit akarnak. Ámde kétféle határozottság létezik: az egyik imponáló, elfogadható, nemzetmentő, céltudatos határozottság – ilyen az összes többi párté. A másik elüt ettől abban, hogy *elit* jellegű és küldetésstudattól áthatott, agresszív, főképpen pedig szabaddemokrata – vagyis elfogadhatatlan.

Czákó Gábor és Zelnik József a Dátum március 20-i vezércikkében – úgy mond – vázlatos elemzést ad mindezekről az oly kárhózas tulajdonságokról. Az *eszes* (eszedéses) elemzést *szesz*es ajánlattal végzi a két szerző: egy palack pezsgőt kínálnak fel annak, aki lényeges különbségeket tud kimutatni a Magyar Kommunista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége politikai stílusa között.

(folytatás a 4. oldalon)

A marosvásárhelyi
események világviszhangja

„Ceausescu röhög a pokolban”

Az amerikai külügyminisztérium sajtóosztálya kedden délután az alábbi közleményt adta ki: „Előzetes értesítéseink szerint az erdélyi magyar nemzetiségűeknek az 1848-as forradalom alkalmából tartott március 15-i békés megemlékezései ellentüntetéseket és erőszakot váltottak ki Marosvásárhelyen és Szatmárnémetiben ultranacionalista román csoportok részéről. A két népcsoport összecsapásai a hét végén folytatódtak és legalább egy tucat sebesüléshez vezettek. Az egy halálesetről szóló jelentést hivatalosan nem erősítették meg. Támogatjuk Iliescu elnöknek mindkét felhívást, nyugalomra intő felhívását. Hír szerint Iliescu megerősítette a helyi rendőri erőket a közrend helyreállítására” – hangzott a nyilatkozat. A Fehér Ház, amely ugyancsak állásfoglalást ígért az ügyben, közép-európai idő szerint az éjféli órákig nem nyilatkozott.

Részletes, friss tájékoztatást küldött szét kedden az Erdélyben történetekről a sajtónak, a törvényhozás, a kormány illetékeseinek az Amerikai Magyar Emberi Jogi Alapítvány. A New York-i székhelyű szervezet egyúttal felhívta a kongresszus tagjait, a kormányt, a külügyminisztériumot: „ítéljék el nyíltan a brutális, ki nem provokált magyar-ellenes támadásokat, s juttassák kifejezésre, hogy Románia addig nem kapja meg sem a legnagyobb kereskedelmi kedvezményt, sem a más jellegű gazdasági támogatást, amíg nem biztosítja a kisebbségek kollektív jogait.” A 14 éve működő Alapítvány sokat tett már a Magyarországgal szomszédos országokban élő magyarok jogainak védelméért. Az Alapítvány meghívására tesz háromhetes, igen nagy hatású előadóközpontot Észak-Amerikában Tökés László erdélyi református lelkész.

A brit rádió- és tévéállomások helyszíni jelentésekben adták hírt a marosvásárhelyi magyar lakosság elleni újabb támadásokról. „Román nacionalista bandák támadták ismét rá Marosvásárhelyen magyarokra, az újabb összecsapásoknak két halálos és legalább száz sebesült áldozata van” – jelentette a kora reggeli hírmagazinjában a BBC-I tv. A másorban egy Marosvásárhelyen tanuló brit diák, Julius Strauss adott helyzetképet: „Autóbuszokon és teherautókon szállított a Vatra Romaneasca szélsőséges szervezet a városba románokat, akik baltákkal, vasvillákkal és csákányokkal rontottak rá a fegyvertelen magyarokra. A pillanatnyi helyzet az, hogy a magyarok elbarikádozták magukat és tartják a városközpontot. Nincs hová menniük. A városközponton kívül sehol sem érezhetik biztonságban magukat, mert Marosvásárhely külső területein felfegyverzett bandák garázdálkodnak. Nagyon feszült a helyzet” – mondotta a brit szemtanú.

Egy brit fotóriporter, Kevin Harvey is megsebesült a marosvásárhelyi magyarok elleni támadás során – jelentette a Daily Express. Mint a lap írja, „a csákányokkal, dorongokkal és láncokkal támadó románok közé keveredtek fotóst bunkókkal ütötték le és annyira összeverték, hogy kórházi kezelésre

szorult”. A Daily Express – és valamennyi brit újság egy keddi Reuter-jelentés alapján – azt állítja, hogy a magyar-ellenes zavargások kiváltásában „három szó játszott szerepet, amely egy magyar patika ablakában jelent meg: Románoknak nincs kiszolgálás.” A The Daily Telegraph „Polgárháborútól tartanak, amint ezek csapnak össze Erdélyben” címmel közli bukaresti tudósítója jelentését. Alec Russel beszámolója a marosvásárhelyi eseményekről és kiemeli, hogy a legismertebb romániai magyar író, Sütő András súlyos szemsérülést szenvedett. A lap budapesti tudósítója a magyar miniszterelnök és a külügyminiszter, továbbá magyar pártvezetők diplomáciai lépéseiről, illetve nyilatkozatairól számol be.

A The Times és a Financial Times szerint „a Marosvásárhelyen kirobbant nemzetiségi összecsapások a leghevesebbek a második világháború óta”. Agresszió a magyar kisebbség ellen Romániában: halottak és sebesültek – ez szerdán a legtekintélyesebb belga polgári lap, a Le Soir elsőoldali indulóanyagának négyhasábos címe. A lap kelet-európai szakértője aggódó kérdéseket tesz fel: visszatértek a régi demokráciák Romániába? Újra puszkaporos hordó lesz a Balkán? Vajon a demokrácia keresésének mindig a sovinizmus szörnyét kell világra hoznia Romániában, de mássutt is Keleten, beleértve a Szovjetuniót?

Ceausescu, aki több évtizeden át terjesztette a sovinizma mérget, alighanem röhög a pokolban, hiszen három hónappal halála után a románok rátámadtak a magyarokra Marosvásárhelyen – írja a publicista. Elemzése szerint egyszerre van szó belső és nemzetközi válságról. Belső válságról annyiban, hogy a nacionalista göröcsök egy rendszerváltsággal párosulnak. A rendszernek nincs tekintélye és ezért kérdéses, hogy képes lesz-e szembenézni egy ilyen problémával. A nemzetközi területen a román-magyar viszony kiéleződése jelenti, de ezen túlmenően, nem csak arról a két országról van szó.

A bolgár lapok többsége a BTA hírügynökség bukaresti tudósítása alapján foglalkozik a marosvásárhelyi brutalitásokkal. Ezek a BTA megfogalmazása szerint „magyar nacionalizmus megnyilvánulásaira” válaszul megnyilvánult „román sovinizmus” jegyei. A Narodna Mladezs soraiból azonban már az olvasható ki, hogy a magyar kisebbség követelése csak a román támadók szerint nacionalisták.

A jugoszláv Tanjug hírügynökség szerint az erdélyi nacionalista ösztöndíjazásokkal fenyegetnek, hogy a romániai belső helyzet még ingatabbá válik. A román hatóságokat nemzetközi téren új konfliktusba keverték Magyarországgal. Mindez olyan időszakban történt, amikor azt hitük, hogy a két ország között a nemzeti kisebbségek helyzete miatt támadt nézeteltéréseket sikerül leküzdeni. A Tanjug elmondja: a hadsereg azt követően avatkozott be, hogy vasvillával, furdósbotokkal és baltákkal felfegyverkezett mintegy kétezer román rátámadt a

város főterén összegyűlt mintegy 5 000 magyar nemzetiségű polgárra. A városban rendkívül feszült a helyzet. Ezt még tovább élezik a vérontásról érkező hírek.

A Deutschlandfunk és a Westdeutscher Rundfunk nevű nyugatnémet rádióállomások szerdán híradásaik élén jelentették a Marosvásárhelyen kirobbant magyar-ellenes kilengések határolt és több mint háromszáz sebesültről beszámoló hivatalos mérlegét, az utcai összecsapások nyomán meghirdetett kijárási tilalmat. Az NSZK sajtója a nemzeti gyűlölködésről elsőoldali jelentéseket tett közzé.

A Die Welt, „Vér folyik Erdélyben” című hírmagyarzatában emlékeztet: szörnyű módon folytatódik Erdély évtizedek óta tartó tragédiája. A Ceausescu-féle önkényuralmat súlyos felelősség terheli, mindemellett mélyebbre nyúlnak a baj gyökerei. Románok és magyarok között nincsenek „igazságos” határok: bármikor húzták is meg ezeket, mindig leválasztottak egy részt vagy az egyik vagy a másik népből. Magyarok és románok idegenül állnak szemben egymással, s még a legjobb szándékú véleményesek is süketek párbeszédéhez hasonlatosak. Az erdélyi magyarság azonban az elnyomás évtizedei után ismét szabadon akar magyarként élni. Sok román viszont olyan veszeltyt orront, hogy a csak csomagjaikkal kivándorló romániai németekkel ellentétben a magyarok „talán még a területüket” is vinni akarnak. Erdély példája azt mutatja, hogy a kommunizmus utáni Kelet-Európában hosszan tartó nemzeti konfliktusokra kell felkészülni.

A Süddeutsche Zeitung rámutat, hogy a több mint kétmillió magyarság változatlan fő óhaja a nemzeti művelődés szavatolása, iskolák és egyetemek megnyitása. A magyar külügyminiszter hiába hangsúlyozza minden lehetséges alkalommal, hogy országa nem támaszt igényt Erdélyre, nem kíván határ-felülvizsgálatot, hanem éppen ellenkezőleg, a határok meghaladását szeretné. Bukarest már a szovjet fegyveres erők Magyarországról való kivonását, a Horn gyula által jelzett NATO-belépési óhaját is olyan fenyegetésnek vette, amely miatt Románia tanácsosnak tarthatja, hogy a jövőben is rábízta magát a szovjet védelemre. A lap azonban a konfliktus okainak sorában kimutatja azt a tényezőt is, hogy Románia is már választási harcban áll. A logikus az lenne, ha az össznépszerűség tíz százalékát kitevő és ily módon az áttekinthetetlen pártképletben esetleg a mérleg nyelvének funkcióját betöltő magyarsággal jó kapcsolatokat kellene ápolni. Csakhogy úgy fest a dolog, hogy a demokráciához nemigen szokott és ezért könnyen befolyásolható nép láttán némelyek nagyobb kísértést éreznek arra, hogy a nacionalizmusra tegyék fel a tétjüket. A lap jelentette, hogy Iliescu román elnök egy nyugatnémet SPD-küldöttséggel tárgyalva megrendültégének adott kifejezést a marosvásárhelyi összecsapások láttán. Szerinte mind román, mind magyar oldalon hiányzik a megfelelő önkritika mértéke.

Magyar-román értelmiségi találkozó A MEGBÉKÉLÉSÉRT

Magyarországi és romániai értelmiségi találkozott Budapesten 1990. március 19–20-án a müncheni Ferenczy Presse Agentur kezdeményezésére és önzetlen támogatásával, hogy párbeszédet kezdjenek a két nép és a két kultúra kapcsolatainak kritikus kérdéseiről és azokról a módozatokról, amelyek segítségével ezeket meg lehet haladni. A kétnapos párbeszéd során – mely az első ilyen jellegű rendezvény volt – az a vélemény alakult ki, hogy a két nép és a két kultúra között rinceknek olyan mély ellentmondások, melyek normális együttélésüket és zavartalan fejlődésüket megakadályozzák.

A magyar és a román értelmiségi párbeszédére olyan történelmi pillanathoz kerül sor, amikor megváltozik Európa arculata. Egy korszak befejeződött és egy másik, egy új kezdődik. Következésképpen adottak a feltételek a két kultúra és a két nép kapcsolatainak gyökeres átalakítására. A párbeszéd – amely nyílt, pluralista szellemben folyt – különféle álláspontok kivonatolását tette lehetővé. A beszélgetések során számos olyan téma és javaslat került terítékre, amelyekben egyetértés született.

1. A résztvevők leszögezték, hogy bármely vita a határokról eleve kizárt. Kívánatos a határok semlegesítése és spiritualizálása, hogy ezek ne válasszák el a népeket egymástól; a határ mindkét oldalán élőknek az emberi, állampolgári, egyéni és kollektív jogok teljességét kell élvezniük.

2. A különféle etnikumok együttélése elméletének abból az alapelvből kell kiindulnia, hogy egy nyitott társadalomban a demokrácia egy és oszthatatlan mind a többség, mind a kisebbség számára. Egy politikai és társadalmi demokrácia felépítése elválaszthatatlan az egyéni jogok és a kisebbségek kollektív jogainak biztosításától, mivel a kettő szerves kapcsolatban áll egymással.

3. Tekintettel arra, hogy a hamis és ellenőrizetlen információk rendkívüli károkat okoznak, a tömegkommunikációs eszközöknek szigorúan ellenőrizniük kell a hírek hitelességét.

4. Ahhoz, hogy a nemzeti kérdés körüli vitákat kiragadhassuk az előítéletek és a hevenyészett véleményalkotás szférájából, létre kell hozni a közös történelmi, szociológiai és közvéleménykutatások intézményes rendszerét, ami tudományosan ellenőrizhető és ellenőrizhető adatszolgáltatást biztosítana.

5. Megállapítást nyert, hogy a különböző népek együttélésére vonatkozó elméleti és ideológiai és politikai szempontból hiányosak, ezért a kollokvium résztvevői arra a következtetésre jutottak, hogy szükséges egy új elmélet kidolgozása, mely egy nyílt,

demokratikus rendszerben, mesterségesen létrehozott akadályok nélkül működhet. A résztvevők javasolták, hogy az együttműködésbe más kelet-európai országokból származó szakértőket is vonjanak be abból a célból, hogy a kisebbségi jogokra vonatkozó Demokratikus Chartát dolgozzák ki, figyelembe véve az alapvető emberi és polgári jogokra vonatkozó egyetemes nyilatkozatot, a Helsinki Záróokmányt és a vonatkozó nemzetközileg elfogadott dokumentumokat.

6. A több nép együttélésének területén feltétlenül meg kell ismerni és el kell sajátítani azokat az európai modelleket és realitásokat, amelyek történelmi hatékonysága beigazolódtott.

7. Az egyéni képességek teljes kifejlesztése csak az óvodától az egyetemig terjedő anyanyelvi oktatási rendszer bevezetésével biztosítható. Ennek érdekében napirendre kell tűzni a kollokvári magyar egyetem újjászervezését és a sokoldalú cseréket a nevelés, az oktatás és a kultúra területén.

8. A vitákban hangsúlyozták: a történelmi érveket el kell választani a politikai döntésektől és a kulturális akcióktól, oly módon, hogy a múlt válságos pillanatai ne hassanak ki a jelenre is.

9. Mivel a kisebbségi kérdés elválaszthatatlan a demokrácia kérdésétől, a résztvevők egyetértettek abban, hogy a magyar és román értelmiségi feladata együttesen részt vállalni hazájukban a szilárd és teljes körű demokratikus rendszer megteremtésében. Elhangzott az a nézet is, amely szerint a Romániában és Magyarországon működő egyházak jelentős szerepet játszhatnak a megbékélésben.

A kollokvium résztvevői néhány konkrét javaslatot tettek az előjövő megbékélés érdekében:

a. közös román-magyar alapítvány létrehozása a jobb kölcsönös megismerés előmozdítására,

b. kétnyelvű, mindkét országban terjesztett kulturális lap alapítása,

c. közös kiadó megteremtése román és magyar szerzők műveinek kiadására mindkét nyelven, valamint világnyelveken,

d. Budapesten megkezdett párbeszéd intézményesített folytatására; a következő találkozóra Bukarestben kerülne sor ez év szeptemberében.

Kifejezésre juttatva az 1990. március 19-i marosvásárhelyi események fellett érzett felháborodásukat, a résztvevők nyilatkozatot fogadtak el és adtak közre. A párbeszéd résztvevői köszönetet mondanak mindazoknak, akik bármilyen módon hozzájárultak ahhoz, hogy a megbékélés jegyében megrendezett első magyar-román dialógus megfelelő módon zajlott le.

A VILÁG HÍREI

– A MALEV az Iszlám Szent Háború Palesztina Felszabadításáért Szervezet által fenyegetettségre miatt, azonnali hatállyal leállította a szovjet emigránsok Izraelbe szállítását, mert nem kívánja kockáztatni az utasok és a repülőgépek épségét. Mint ismeretes, az említett szervezet március 16-án közzétett felhívásában megfenyegette mindazon légitársaságokat, amelyek közreműködnek a szovjet zsidók Izraelbe juttatásában. Egyhetes türelmi időt adtak a légitársaságoknak.

– Grúziában első ízben tartanak az országos választások körülményei között választásokat, mivel a kommunista párt vezető szerepét eltörölve, a Grúz LT elhalasztotta a március 25-re kiírt parlamenti és helyhatósági választásokat. A gyors döntést szerdai rendkívüli ülésén hozta a grúz parlament, azután hogy a Népfőnt és több más szervezet és párt, köztük a Grúz KP több helyi szervezete kezdeményezte az alkotmány összhangba hozását a köztársaságban de facto létező többpártrendszerrel. A parlament módosította a grúz alkotmány több pontját, köztük a kommunista párt vezető szerepét korábban kimondó 6. cikkelyt.

– A horvátországi öklívóklubok együttesen úgy határoztak, hogy nem vesznek részt tovább a jugoszláv bajnoki küzdelmekben, a jövőben az országon be-

lül csak barátságos mérkőzésekre hajlandók kiállni. A kilépést azzal indokolták, hogy a jugoszláv bajnokság elvesztése értelmét. Már évek óta előre lehet tudni, hogy melyik csapat nyeri a sorozatot, mivel a hazai környezet óriási előnynek számít, a bíráskodás becstelenségében senki nem bíz.

– Fidel Castro kubai államfő szerint Mihail Gorbacsovnak mindenképp a Szovjetunió népeinek egységét kell őriznie. Ezt Castro köszöntő levelében hangsúlyozta, amelyben Gorbacsov államfőve választásához gratulált. Felhívta Gorbacsov figyelmét arra is, hogy szerinte a nagyhatalmak közti egyetértésre való törekvést össze kell hangolni a harmadik világ törekvéseivel.

– Németh Miklós szerdán a Parlamentben fogadta Sztjepan Sztitarjan szovjet miniszterelnök-helyettesét, aki gazdasági küldöttség élén tartózkodik hazánkban. A tárgyaláson részt vett Medgyessy Péter, miniszterelnök-helyettes. Jelen volt Györke Sándor, hazánk moszkvai, valamint Borisz Sztukalin a Szovjetunió budapesti nagykövete.

– Tökés László Torontóba érkezett. Szerdán sajtóértekezletet tartott, s a következő napokban találkozik Brian Mulroney kormányfővel és a kanadai törvényhozás vezetőivel.

– A mongol parlament ülészakánának első napján saját kérésére felmentették valamennyi állami tisztség alól Dzsambin Batmönhöt és Dumágin Szodnomot. Batmönh az államtanács elnöke volt és ő áll a Nagy Népi Hural élén is. Dumágin Szodnom a minisztertanács elnökének posztját töltötte be. A parlament új elnökévé Ocsirbatot választották. A minisztertanács elnökének tisztjét az új választásokig Gungadorzs tölti be. A háromnapos tervezett ülészakon várhatóan elfogadják a többpártrendszer bevezetéséről szóló új választási törvényt és törlik a Mongol Népi Forradalmi Párt egyszemélyes szerepét rögzítő alkotmányos cikkelyt.

– Namíbia – az egykori Délnyugat-Afrika – szerdától független és szuverén állam. Az új köztársaság alkotmánya helyi idő szerint kedden éjfélkor lépett életbe. A főváros, Windhoek stadionjában a világ minden részéből Namíbiába érkezett politikusok és diplomaták egész serege volt jelen a központi ünnepélyen, amelynek fénypontja – a tervekhez képest 18 perces késséssel – a dél-afrikai zászló levonása és a namíbiai lobogó magasba kúszása volt, a tömeg üdvözlésközepette. Ezzel eltűnt a fekete kontinensről az utolsó olyan terület, amely külföldi hatalom uralma alatt állt. Az egykori német gyarmat fölött Dél-Afrika 1915 óta gyakorolt fennhatóságot.

A román kormány tétovázik

(Folytatás az 1. oldalról)

A párt követelése között szerepel az is, hogy ne engedjenek be Romániába több magyar turistát. A tv színházi közvetítésének megszakítása példa nélküli esemény volt. Az RMDSZ képviselőit egyáltalán nem engedik a képernyő elé, hogy a valós helyzetet tükröző tájékoztatást adjanak román nyelven az ország lakossága részére.

Bukarestben is mozgolódás jelei tapasztalhatók. Kora reggel egy Marosvásárhelyről érkezett 50 fős csoport a Victoria téren tüntetést és kérte a kormány azonnali segítségét ezzel a kéréssel: „Ölök a románok Marosvásárhelyen!” A déli órákban a bukaresti egyetemisták vonultak a város utcáin úgy, hogy közben a bukaresti

magyar nagykövetség épülete előtt is elhaladtak, többek között ezzel a felirattal: „Nem adjuk Erdélyt!”

Kovácsna megyében is feszült a hangulat. Felháborítja a tömegeket, hogy a román tömegtájékoztató a történekeért a magyar kisebbségre hárítja a felelősséget. A tények megismeréséhez a cél szolgálja – állapítja meg az RMDSZ megyei szervezetének a kormányhoz eljuttatott távirata –, hogy szembeállítsák a románokat és a magyarokat. A megyében szerdán általános sztrájkot hirdettek meg, s azt mindaddig folytatják, amíg a kormány nem ad hiteles tájékoztatást a televízióban és a rádióban a kialakult helyzetről, s nem határozza meg a Vatra Romaneasca szervezet tevékenységétől.

Magyar egyetemisták erdélyi utazása

JELENTÉS

Mottó: Demokratának lenni mindenekelőtt annyit tesz, mint NEM FÉLNI! (Bibó)

A március 15-i ünnepségre utaztam három barátommal Marosvásárhelyre. Célunk az ottani magyar egyetemistákkal való kapcsolatfelvétel volt, valamint keresztyén hitünkkel indítva tőlük telhető segítségnyújtás. (Nagy Péter és Peterdi Dániel református lelkészek támogatásával.) Marosvásárhelyen az esperesi hivatalban szálltunk meg, ahol már megérkezésünkkor javában folyt az ünnepi készülődés. Nem először járok Erdélyben, s korábbi tapasztalataimat csak megerősíthetem: úgy fogadtak bennünket, mint saját fiaikat. Sütő András olyan szeretettel fordult felénk, mintha régi-régi barátok lennénk. (Számunkra így különösen tragikus, hogy a megismerkedést követő harmadik nap az életére törtek.)

A városban több helyen is zajlottak megemlékezések, szépen rendben. Bár nyílt titok volt: a Vatra Romaneasca fasiszta szervezet általános támadást hirdetett egész Erdélyben és így Marosvásárhelyen is a magyar emlékművek és polgárok ellen. Megdöbbentve, hitetlenkedve kellett látnunk: a székelyek megkezdték az önvédelmi egységek szervezését. Védik a magyar, sőt a román (Balcescu) emlékműveket, koszorúkat, a kegyelet és a megemlékezés virágait, hiszen a fenyegetések valóra váltak. A szülők nem engedik gyerekeiket iskolába, az anyák s feleségek sírnak, mert féltik fiaikat, férjeiket. Senki sincs biztonságban. A terror szelleme kísért az utcákon. Pattanásig feszült a helyzet. Az emberek Istenben, lelkészeikben bíznak. S ők mit prédikálnak? Az itélőszékbe az Úrnak kell betülni, a bosszúállást hagyjátok a bosszúálló Istenre, „Erős várunk nekünk az Isten”. És az egyetemisták. Ottjártunkkor 8. napja zajlott az ülösstrájk. Az alábbi „nacionalista” követeléseik vannak: a paritás elvének érvényesítése az egyetem vezetésének a megválasztásában; különlistás szavazás: a románok külön, a magyarok külön válasszák meg a képviselőket; magyar nyelvű elméleti és gyakorlati oktatás; magyar tannyelvű csoportok létesítése, amely távlatban biztosítja a magyar nyelvű oktatók utánpótlását; külön beiskolázási szám a magyar nyelven tanulni vágyók számára. Történelem mindez azért, hogy a magyar oktatás érdekei ne legyenek kiszolgáltatva a román többség akaratának. A válasz: – összes kéréstük visszautasították. Ezt követően szolidaritási akciókhoz kezdtek másutt is a magyar diákok (Kolozsvár, Bukarest, Székelyudvarhely). Jelenleg a helyzet ott tart, hogy tulajdonképpen nincs kivel tárgyalni. A Vatra Romaneasca pedig éleze a hatalom közömbösségét, nem csak szellemi vonalon támad... Kovács Zsolt, Bicskey Zoltán

Szándéknyilatkozat

Az MMDSZ a marosvásárhelyi OGYI és a „Szentgyörgyi István” Színművészeti Főiskola magyar diákjainak érdekképviseleti és érdekvédelmi szervezete. Tagja lehet szervezeteinknek intézeteink bármelyik diákja, nemzetiségre, nemre, vallásra, meggyőződésre való tekintet nélkül, amennyiben elfogadja szándéknyilatkozatunkat és szervezeteink működési szabályzatát. Szervezeteink nem politikai szervezet és működése politikai pártoktól független. Képviseljük és védjük szervezeteink tagjainak érdekeit és jogait. Együtt kívánunk működni bármely román, magyar és egyéb nemzetiségű testvérszervezetekkel, elsősorban a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségével. Tevékenységünk kerete a szabad Románia Alkotmánya és a román és egyéb nemzetiségekkel való testvéri együttműködés szelleme.

1990. január 16.

Az MMDSZ választmánya

A platform programtervezet alapelvei

1. Célunk nemzetiségi létünk és hagyományaink megtartása. Ennek megvalósítása alapvetően fontos hazánk, Romániának, az európai kulturális közösségekhez való csatlakozásához.
2. Aktívan támogatjuk a kolozsvári Bolyai Egyetem visszaállítását, melynek kihelyezett fakultásaként kívánunk működni és amely egyik intézményes garanciáját képezné a romániai magyar nemzetiség szellemi továbbélésének.
3. A Bolyai Egyetem újra felállításáig aktívan részt kívánunk venni a marosvásárhelyi felsőoktatás fenti elvek szerinti megreformálásában.

1945. február 6-án nyilvánosságra hozták a Nemzetiségek Statutuma című törvényt. Eszerint minden állampolgár egyenlő fajra, nyelvre, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül. Az anyanyelv szabadon használható minden nemzetiség számára. A köztisztviselők nem kényszeríthetők nyelvviszsgára. Ahol a lakosság legalább 30%-a nemzetiségi, ott a rendeleteket az ő nyelvükön is közzé kell tenni. Beadványait anyanyelvükön írhatják, az utcákon kötelező a kényelvű felirat. Petru Groza és a debreceni magyar kormány tárgyalásai eredményeképp 1945 júniusában megszervezik a Bolyai Magyar Tannyelvű Állami Tudomány Egyetemet. Az egyetem orvosi kara Marosvásárhelyen nyílt meg. Groza a tanévnyitón többek közt ezt mondta: „Vállalom, hogy majd a román nép áruelőjének tartanak. A történelem nekem fog igazat adni.” Az 1961/62-es tanévben a magyar nyelvű oktatás a karon 100%-os. Most mindössze 10%. Pascu rektor tervbe vette a magyar egyetemisták elbocsátását... -yzé-

Szolidaritás nyilatkozat

A székelyudvarhelyi líceumok és általános iskolák diákjai és tantestületei szolidaritást vállalunk a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet, valamint a kolozsvári egyetem sztrájkoló diákjaival, akik legalapvetőbb egyéni és kollektív jogaikért tüntetnek civilizált, békés módon. Mindannyiunkat mélyen felháborít, hogy jogos követeléseikre a Tanügyi Minisztérium és a Kormány illetékesei elutasítással, illetve közömbös hallgatással válaszolnak. Székelyudvarhely diákja és tantestületei szolidaritásunkat 1990. március 17-én déli 12 órakor szervezett békés tüntetéssel, valamint aláírások gyűjtésével nyilvánítottuk ki, melyekkel tiltakozunk a Kormány és a Tanügyi Minisztérium elutasító antidemokratikus magatartása ellen. Követeljük, hogy az illetékes szervek az egyetemes emberi jogokat tiszteletben tartva intézkedjenek az egyetemisták jogos követeléseinek azonnali megoldása érdekében.

Székelyudvarhely, 1990. március 17.

Ceausescu tehát szigorú parancsba adta a telekonferencián a munkásörv egységek azonnali felfegyverzését, s mivel ezeken a telekonferenciákon a megyei pártelszövítők mellett mindig jelen voltak a megye katonái, belügyi és munkásörv egységek parancsnokai, a parancs végrehajtása azonnal megkezdődött. Nem volt szükség a honvédelmi miniszter, vagy a munkásörv országos parancsnokának utasítására. Sőt ez utóbbi nem is tudott a parancsról... Mert amíg a megyei parancsnokok a telekonferenciák alkalmával ott ültek a pártvezetők társaságában, értesülve minden fontosabb döntésről, addig a Ceausescu-féle bizánci udvartartás protokollja az országos parancsnoknak nem tette lehetővé a részvételt sem a pvb-üléseken, sem a telekonferenciákon. Így aztán az a paradox helyzet állt elő, hogy Pircalabescu ezredes üldögélt az irodájában, amikor elkezdtek egymás után csörögni a telefonok, és a megyei parancsnokok jelenteni kezdték egymás után, annak a parancsnak a végrehajtását, amelyről feljebbvalójuknak fogalma sem volt... Az ezredes tapasztalt katona lévén, azonnal megértette, hogy milyen felmerhetetlen kockázattal járhat a lőszert és a fegyverek szétosztása az egész ország területén. Tisztában volt azzal is, hogy a megyei, városi párttitkárok hatalmuk védelmében manipulálhatják, félrevezethetik a munkásörv tagjait, sőt a belügyi alakulatok arra kényszeríthetik őket, hogy szembeszálljanak a katonasággal. Azon a válságos vasárnap délután az egész központi bizottsági apparátusban talán csak az ezredes értette meg, hogy a diktátor képes polgárháborút kirobbantani, amelyben a gyengén felszerelt katonák és munkásörvök egymást gyilkolják majd, hogy aztán a szuperfegyverekkel felszerelt szekusok „rendet teremtsenek”... Az ezredes rohant az elnöki-pártfőtitkári iroda felé, de ott csak Silviu Curticeanu, KB-titkár, az elnöki

Ceausescuék ördögi terve

hivatal vezetőjét találta, aki természetesen még nem is ismerte az újonnan kinevezett főparancsnokot. Mondta is neki, hogy nem tehet semmit az érdekében, de az iráni utazás előtt amúgy sem lehet holmi apró ügyekkel zavarni az Elvtársat... A dolgavégezetlenül távozó ezredes ekkor megpillantotta a székházba érkező Milea honvédelmi minisztert, akit jól ismert, mert néhány évet beosztottjaként szolgált. Odament a tábornokhoz és egy sarokba félre vonva néhány perc alatt elmondta aggályait a felelőtlen parancsról. A tábornoknak nem kellett sokat magyarázni, felmérte a helyzet súlyosságát, de figyelmeztette az ezredest, hogy neki sincs módjában visszavonni a parancsot, mivel azt a román fegyveres erők legfőbb parancs-

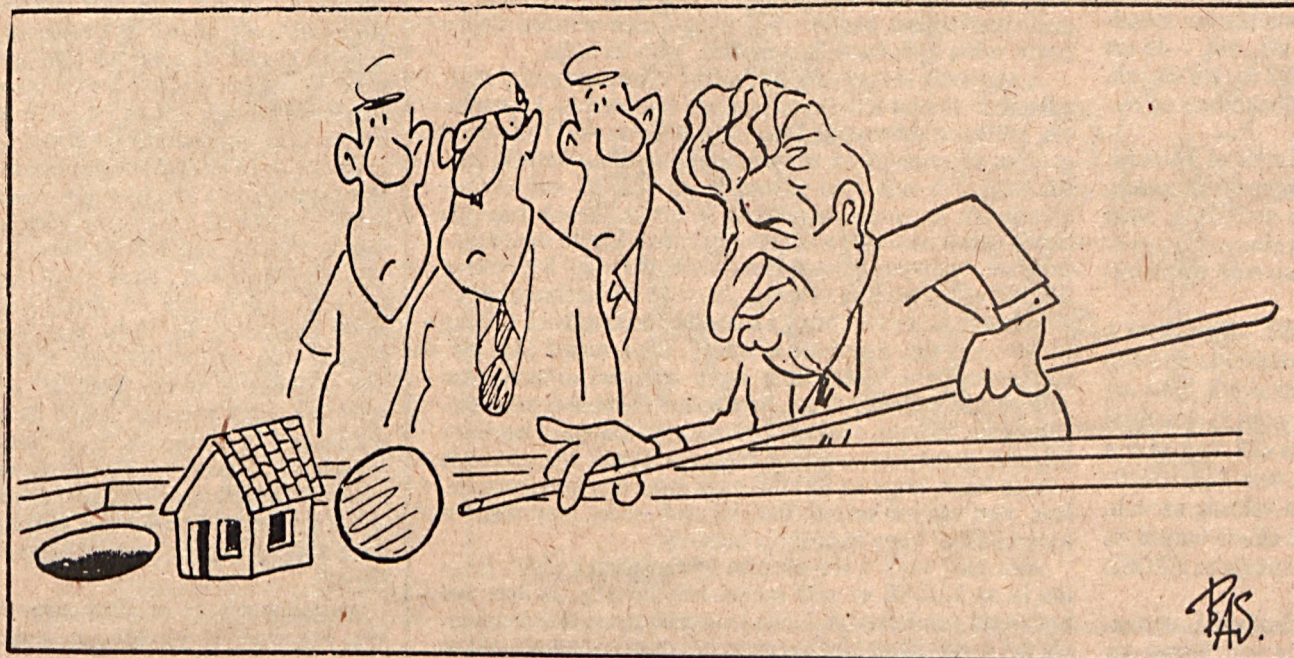
Polgárháborúra játszva... II.

noka, Ceausescu adta ki, és ők a fejükkel játszanak, ha megpróbálnák visszavonni. Azt tanácsolta az ezredesnek, hogy a saját kommunikációs hálózatán próbálja meg úgy semlegesíteni az örült parancsot, hogy a kaszányákból kiszállított lőszert tartásuk a vállalatok fegyverraktáiraiban, és csak egy kiegészítő parancs után kezdjék meg kiosztani. Az ezredes az este folyamán utasította megyei beosztottjait, de még így is fennállt annak a lehetősége, hogy valamelyik kardsörtető megyei hatalmasság önhatalmúlag cselekszik a kiszállított lőszerral. Másnap, december 18-án reggel, miután Ceausescu repülőgépe elindult Irán felé, az ezredes Curticeanu irodájába hívták, ahol már jelen volt Manescu és Bobu is, akik meg akarták

„ismerni” az új főparancsnokot. Szóhoz sem engedték jutni, hanem a kezébe nyomták a múlt délutáni pvb-ülés és telekonferencia titkos jegyzőkönyvét azzal az utasítással, hogy gyorsan olvassa el, ott minden kételyére választ talál. Figyelmeztették, hogy olvasás után azonnal szolgáltatssa vissza az anyagot, mert az a legszigorúbb államtitoknak minősül és nem mutathatja meg senkinek sem. Az ezredes, miután elolvasta a titkos jegyzőkönyvet, amelyben a diktátor a legbrutálisabb fegyveres „rendcsinálást” és a hazafias gárdák azonnali felfegyverzését adta parancsba, már eldöntötte magában, hogy nem vállalhat bűnrészességet a kiszámíthatatlan veszélyeket rejtő parancs végrehajtásában. A titkos jegyzőkönyvet rögtön elolvastatta helyet-

tesével Ghinte ezredessel, aki tapasztalt katona lévén megértette a helyzet súlyosságát, osztva főnöke aggályait. A székházban időközben újból megjelent Milea honvédelmi miniszter, akit Elena Ceausescu rendelt magához, hogy tájékoztatást kérjen a temesvári fejleményekről. Milea, habár a hazafias gárdák parancsnoksága teljesen függetlenül működött a hadseregtől, elhatározta, hogy Pircalabescu ezredessel együtt jelenik meg a férje távollétében korlátlan hatalommal felruházott helytartó-feleségnél. A 2-es számú iroda felé haladva a miniszter kioktatta egykori beosztottját, hogy próbáljon okosan érvelni, mert az asszonyság nemigen ért a katonai dolgokhoz sem, így talán sikerül visszavonni a munkásörv felfegyverzését és harcászati-ségi parancsát.

Elena Ceausescu irodájában több pvb-tag tartózkodott, egymást túllícitálva dicsérve a diktátor és felesége vezetői képességeit a nehéz órákban. Milea az asszony elé terítette Temesvár nagy léptékű térképét, az ugyan nem tudott tájékozódni rajta, de rikácsoló hangon megparancsolta a miniszternek, hogy hermetikusan zárassa el a várost a külvilágtól, ahol aztán majd elkezdik a „rend helyreállítását”. A jelen lévő Bobu, Manescu és Curticeanu áhítatos igenekekkel helyeselték a gyors döntést. Az ezredes, aki alig tudott szóhoz jutni, a talpnyalók gyűrűjében kéjesen dirigáló asszonyhoz lépett, és határozott hangon megszólította: – Elena Ceausescu elvtársnő, bármilyen különleges esemény megelőzése érdekében, kérem rendelkezze, hogy a gyárakban lévő lőszert helyezzék el a hadsereg raktáiraiban, mert ott nagyobb biztonságban vannak. Mielőtt bárki is közbeszóhatott volna, a bekövetkezett csendben Milea helyeslése hallatszott. – Az én véleményem is az, hogy a rendbontások megfékezése érdekében, a lőszert a hadsereg szigorú felügyelete alá kell helyezni. (folytatjuk)

Egy másik ördögi terv a Suisse karikatúráján

Pályázhatnak a kisvállalkozók

A Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány közli, hogy 1990. március 26-tól Budapesten a következő pénzügyintézeteknél lehet beadni a kérelmeket a vállalkozásélénkítési hitelekre: Az MHB Széchenyi István fiókjánál, így az V. Arany János u. 20., a VII. Wesselényi u. 2., 61., az V. Akadémia u. 7., illetve a Skála Metrónál működő fióknál, valamint a Kulcs Kft.-nél, a II. Kavics köz 16. szám alatt. Az Országos Takarékpénztárnál, annak Pest-Budai igazgatóságán, V. Kálman Imre u. 22. A Duna Befektetési és Forgalmi Bank Rt.-nél, az V. József Attila u. 8. szám alatt, a Postabank és Takarékpénztárnál a IX. Angyal u. 1-3. alatti. Vidéken a Dunabank szegedi és debreceni fiókja, az OTP megyei igazgatóságai, a Postabank pécsi és miskolci fiókjai fogadják a kölcsönigényeket március 26-tól, illetve április 1-jétől. A pályázatok benyújtásának nincs határideje, s azokat a beérkezés után, a lehetőség szerinti leggyorsabb idő alatt elbírálják a pénzügyintézetek. A felsorolt bankok a megadott határidőtől kezdve felvilágosítással szolgálnak és kiadják a kölcsönigényléshez szükséges nyomtatványokat is.

Kedves Zelnik József és Czákó Gábor!

1. A Szabad Demokraták Szövetsége úgy szerveződött, hogy még csak lehetőség sincs benne a demokratikus centralizmusra. 2. A Szabad Demokraták Szövetségének nincs és nem is lesz soha más fegyvere mint a szó. 3. Rákosiék fokozatosan felszámolták a demokratikus intézményeket, törvényeket és pártokat, mi fokozatosan kiépítették ezeket a többi demokratikus erővel együtt. 4. Nagyon remélem, hogy a magyar nép érett annyira politikailag, minden bolsevik népbütös ellenére, hogy a pártokat a választásokon programjaik és értékeik alapján fogják megítélni.

A felajánlott pezszt a Szekszárd, Bezerédj utca 22. alatt található SZDSZ irodába kérem.

Tisztelettel:
Marián Béla

(Bizonyára a nagyobb nyomtaték kedvéért Marián Bélától még a következő szórólapot kaptuk. A szerk.)

Március 25-én országgyűlési képviselőválasztás. Az Ön kezében a döntés lehetősége. Nem mindegy hogyan dönt. *Nagyon rosszul dönt*, ha: a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Magyar Szocialista Párt jelöltjeire vagy listájára szavaz. *Rossszul dönt*, ha: a Hazafias Választási Koalíció, az Agrárszövetség, a Magyar Néppárt, a Magyar Függetlenségi Párt jelöltjeire vagy listájára szavaz. *Nem dönt rosszul*, ha a Magyar Demokrata Fórum, a Kereszténydemokrata Néppárt jelöltjeire vagy listájára szavaz. *Jól dönt*, ha a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, a Független Kisgazda Párt jelöltjeire vagy listájára szavaz. *Nagyon jól dönt*, ha a Fiatal Demokraták Szövetsége jelöltjeire vagy listájára szavaz, de *legjobban akkor dönt*, ha: a Szabad Demokraták Szövetségét választja.

Az első számú közellenség

(Folytatás az 1. oldalról)

Megkockáztatva, hogy egy antielitista (MDF-es) választási győzelem esetén potyapezszt nélkül maradok, hadd kérdezzem meg: nem inkább nekik kellett volna bizonyítaniuk a hasonlóságokat és azonosságokat? Vagy a politikában már nem érvényes az „ártatlanság védelme”, a büntetőjognak ez az alapelve? Czákó és Zelnik ugyanis adós maradt a bizonyítékokkal. Azt sorra elmondták, hogy szerintük a szabaddemokraták jogot formálnak mindenki más lehülyezésére, önmagukat tartják az egyedül igaz elmélet birtokosának, hogy képtelenek a kompromisszumra, hatalomra éhesek, a nemzeti és erkölcsi megfontolásokat sokadrangú, elavult szempontoknak minősítik stb., stb. – de azt nem árulták el, honnan veszik mindezt. Mik azok a tények, amelyekből mindez ilyen világosan és főbekölöntő egyértelműséggel kiderül?

Hadd siessek hát segítségükre. Alig viselné el a lelkiismeretem, ha magamban tartanám a bizonyító tényeket, amelyeket ők nyilván csak helyszűkében mellőztek. Nem lenne nyugodt álomom, ha legalább egy-két ténnyel meggyőzőbbé nem tehetném hon- és demokráciamentő igyekezetüket.

Ilyen tény volt tavaly, hogy az SZDSZ megtagadta a nemzeti egyeztető tárgyalásokon a támogatást (az aláírást) az MSZP és a többi párt közt létrejött egyezségtől. Tette ezt azzal az átlátszó ürüggyel, hogy a kormánypárt ki akar térni a munkásország jogutód nélküli felosztására elől, fenn akarja tartani a munkahelyi pártvezetéseket és nem hajlandó elszámolni a vagyonával. Ezzel szemben a valóság az volt, hogy az MSZP tényleg ki akart térni, fenn akarta tartani, és nem volt hajlandó... Ami egyértelműen mutatja az SZDSZ galádságát.

A másik ilyen tény volt a múlt novemberben a népszavazás kicsikarása. Ami merőben felesleges volt, hiszen azóta már mennyi hasznosat tehetett volna e hazáért Pozsgay Imre mint nem pusztán szimbolikus jogkörű köztársasági

Visszaadták

Szerdán aláírták az 1952-ben államosított, s jelenleg Rákóczi Gimnázium néven működő hajdani sárospataki református kollégium visszaadásáról szóló okmányt. A nagy múltú oktatási intézmény megtartja mostani nevét. Az okmányt többek között Takács Gyula, a sárospataki városi tanács elnöke és Kürti László, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke látta el kézjegyével, s hangsúlyozta, nem lesznek zárva a kapuk a más felekezethez tartozó, tehetséges ifjak előtt sem.

Földosztás Lövöpetriben

Földosztás kezdődött szerdán a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Lövöpetriben, ahol március 16-án alakult meg a falu földtulajdon-rendező bizottsága.

Az MDF által kiadott földvisszaigénylő lapokon huszonketten kérték vissza egykori tulajdonukat, összesen mintegy száz katasztrális holdat. Közülük ketten, a 65 éves Héver Menyhért és a 87 éves idős Molnár Gusztáv szerdán aláírta a tulajdonjogot rendező szerződést a földet eddig művelő szabolcsbákai Buzakalász Tsz-szel, így nekik a budapesti Geodéziai és

Térképészeti Vállalat jelen lévő szakembere ki is mérte a kijelölt táblában a nyolc, illetve hatholdas területet.

Kovács Géza, a szabolcsbákai tsz elnöke elmondta: nagyüzemű közgyűlése még tavaly novemberben úgy határozott, hogy azoknak, akik visszakérlik a földjüket, kiosztják jogos tulajdonukat. Kijelölték azt a táblát is, ahol megkezdődhet a földosztás. Március 16-ig a tsz-hez tartozó négy községből senki sem igényelte vissza területét. Akkor azonban a lövöpetri falugyűlésen megalakult a földtulajdon-rendező bizottság, majd az MDF közreadta földvisszaigénylő nyomtatványait. Azok kitöltésével végül ebben a községben huszonketten jelentették be igényüket földjükre. A termelőszövetkezet által kijelölt táblából ketten fogadták el a felajánlott földet, a többiek viszont – mivel búzával bevetett tábláról van szó – nem. Nekik a közgyűlés hamarosan kijelöli majd azt a területet, ahonnan megkaphatják földjüket. A tsz egyébként természetesen térítésmentesen adja vissza a földet, de az eddig elvégzett munka – szántás, műtrágyázás, vetés – költségétérítését kéri; e térítést azonban a Magyar Demokrata Fórum átvállalta a földvisszaigénylőktől.

A szerdai földosztáson résztvevő Nahimi Péter, az MDF országos választmányának tagja azonban kifejtette: a költségterítés követelésével nem értenek egyet, hiszen egykor a tsz-szervezés idején nem kaptak semmit az elvégzett munkáért a parasztok.

Györfly Árpád

Úgy gondolom, hogy a tekintetben mindenképp számíthatunk az angol kormány rendkívül korrekt magatartására és elvi támogatására, hogy az emberi jogok kérdésében, a kisebbségi jogok kérdésében nyilván egyetértenek velünk. Az egész Európa szempontjából alapvető jelentőségűnek tartotta mindkét fél, hogy a kelet-közép-európai térségben ne kerüljön sor újabb feszültségcsokok kialakulására, mert ez a területet instabillá tehetné.

Rendkívül bonyolult lenne az együttműködésünk

Antall József egy esetleges MDF-SZDSZ koalícióról

A Népszabadság keddi számában Kis János, az SZDSZ megbízott elnöke nyilatkozott az MDF-hez fűződő viszonyokról. Mint elmondta, nem gondolkodnak közös kormányban, ilyen csak különleges helyzetben jöhet létre.

– *Hogyan vélekedik erről a kérdésről Antall József, az MDF elnöke? Mennyi esélyt lát arra, hogy egy, az SZDSZ nélkül alakított kormány képes lesz megteremteni a megosztott nemzet egységét?*

– Úgy gondolom, hogy erről a kérdésről a választásokig nem lehet végleg álláspontot kialakítani. Senki sem jós, így senki sem tudja megmondani, hogy kap-e többséget egy bizonyos politikai párt vagy egy egymáshoz közel álló pártokból szerveződő csoportosulás. Abban egyetértek az SZDSZ álláspontjával, hogy a mi politikai szervezeteink egymástól eléggé távol kerültek, ezért rendkívül bonyolult lenne az esetleges együttműködésünk. A másik dolog: nem feltétlenül kell arra törekedni egy többpártrendszerű demokráciában, hogy a teljes politikai spektrumot összefogó koalíciók alakuljanak ki. A nagykoalíciók meglehetősen rövid ideig szoktak működésképesek lenni, ezt a megoldást én is csak kényszerházaszásként tudom elképzelni – élve az általuk használt kifejezéssel – egy válsághelyzet esetén.

– *A közvélemény egy részében olyan leegyszerűsített gondolatok terjednek el, hogy egyes országok csak bizonyos pártok hatalomra jutása esetén támogatnak bennünket. Vannak például sokan, akik úgy vélik, hogy az Egyesült Államok csak az SZDSZ győzelme esetén segít rajtunk.*

– Nem tudom, honnan eredhet ez a felfogás, csak azt tudom, hogy Bush

amerikai elnök bennünket tüntetett ki a személyes találkozással. Ezenkívül mi folytatunk kilenc nap alatt negyvenhat kiemelt tárgyalást Amerikában, találkozással a kormány több tagjával, különböző bankok, szervezetek képviselőivel. Annál is inkább légből kapott az elképzelés, mert mind a demokráta, mind a republikánus párt fogadott bennünket, az utóbbi bizonyos értelemben partner politikai szervezetnek tekint a Magyar Demokrata Fórumot. Nyugodtan kijelenthetem, hogy az MDF-nek minden kormányzattal, a világ vezető hatalmainak politikai pártaival jó kapcsolata van.

– *Önt hétfőn fogadta Margaret Thatcher, Nagy-Britannia miniszterelnöke, a hírek szerint a találkozón szóba került az erdélyi és a felvidéki magyarság helyzete. Hogyan reagált Thatcher asszony ezekre a problémákra?*

– Természetesen a miniszterelnök asszony nem ismeri olyan részletesen ezeket a kérdéseket, mint mondjuk a német vagy osztrák kormányfő, akinek közvetlen ismeretei és kapcsolatai vannak. De az általános emberi jogok és a kisebbségi jogvédelem szempontjából mégis ismeri ezt a helyzetet, és e tekintetben teljesen egyetértett a mi felfogásunkkal. Mi arra kértük, hogy kíséreljék figyelemmel a határainkon túli magyarság helyzetét mind Románia, mind Csehszlovákia területén. Az utóbbi azért is különösen érdekes, mert Vacláv Havel hamarosan Londonba érkezik. Az erdélyi magyarság helyzetéről szóló beszélgetésünknek pedig szomorú aktualitást adtak a Marosvásárhelyen éppen zajló véres események.

Még egyszer a bolsevista politikai stílusról

Öt nappal a választások előtt a DÁTUM hasábjain Zelnik József és Czákó Gábor tollából egy elemzés jelent meg a Szabad Demokraták Szövetségének bolsevista stílusról. Pető Ivánt, az SZDSZ egyik ügyvivőjét zuglói választási gyűlése szünetében arról kérdeztük, mi is az a bolsevista stílus, amit a szerzők az SZDSZ szemére hányanak?

– A bolsevista politikai stílusról című írásból nem derül ki, mi is az a bolsevista stílus, amivel az SZDSZ azonos – mondja Pető Iván, majd így folytatja: – Nevetségesnek érzem ezt a véleményt. Sajnálom, hogy ilyen vádatok fogalmaz meg az MDF két oszlopos tagja, akik közül az egyik egy bolsevik jellegű kuratórium révén gyakorolja a televízió és a rádió fölött a hatalmat.

– *Valóban elit párt lenne az Önöké, ahogy a szerzők állítják?*

– Az SZDSZ húszezer „elit” tagja válogja az összevetést az MDF nagyjából ugyanennyi tagjával. Ha a társadalmi különbségekben az SZDSZ elítélésé bármiben is kidomborodna, akkor én is fizetek pezsztöt a két cikkírónak.

– *Létezik-e a párt „küldetésstudata”?*

– Az SZDSZ tagjainak semmilyen értelemben nincs küldetésstudata. Olyan normákat hirdetünk, melyek eleve arra épülnek, hogy egy normális társadalom csak úgy működhet, ha a hatalmon levőkkel szemben erős ellenzék van. Ez egy olyan különbség minden bolsevik jellegű pártszerveződés elképzelésétől, hogy ennek alapján máris neveltséges a szerzők állítása. Az SZDSZ soha nem mondott semmi olyasmit, amiből az következne, hogy azt hisszük, csak nekünk lehet igazunk. Én minden ilyenféle írásból olyan benyomást szerezek, mintha valakinek az intellektuális kisebbségi érzése és az esetleges vélt SZDSZ intellektuális fölény fogalmazódna meg ilyen gyermekes módon. Az SZDSZ-ben jelentős számban vannak olyanok, akik szakmájukban kiváló teljesítményeket tudnak elérni. Lehet, hogy mások, akik ezt esetleg nem tudják produkálni, úgy érzik, hogy egy szakmai vagy egy intellektuális fölény más dologban is fölényt jelent. Mi azt gondoljuk, hogy Magyarországon létjogosultsága van mindenféle, az alkotmányossággal összefüggő törekvésnek. Az MDF-nek ugyanúgy, mint a vele olykor jó viszonyban lévő MSZP-nek. Ez pedig abszolút idegen a bolsevik elképzelésektől.

– *Ezek szerint az az állítás sem áll meg, hogy Önök az egyedüli igaz elmélet birtokosának tartják magukat?*

Csik Rita

Ravasz Győző

Véget értek a Magyar Hetek Nyugat-Berlinben

Magyarország tavaly 12,7 millió dollár értékben exportált árut Nyugat-Berlinbe – 55 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A jelentős és szinte példátlan növekedés hátterében az élelmiszeripar áll, mely megőszöztette szállítási a Hungarovis és a Terimpex megnövekedett hús- és baromfieladásait szívós és kitartó piacutató munka előzte meg. A két cég vállalati képviselője „puhította” ehhez évekig a talajt. Illúzió tudniillik azt hinni, hogy a piacon egyik napról a másikra meg lehet jelenni és bombasiker lehet elérni. Bízunk benne, hogy a hét végén befejeződött Magyar Hetek rendezvénysorozat Nyugat-Berlinben is csak a vetés volt, amelyet majd az aratás követ.

Hogy a Magyar Hetek megrendezésének gondolata a kinti Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, az Uránia vezetőjének és helyettesének, az Ebel házaspárnak megfordult a fejében, az hazánk előző nyugat-berlini főkonzuljának köszönhető. „Herr Cseglédi” – ahogy szeretettel emlegetik – kedvet ébresztett bennük egy magyarországi látogatáshoz, ahonnan olyan lelkesen tértek vissza, hogy a Magyar Hetek kérdése el volt döntve.

– Azt a szívéllyességet és vendég szeretetet, amit Magyarországon tapasztaltunk, sajnos, képtelenség visszaadni egy ilyen rendezvénysorozaton, pedig engem ez kapott meg leginkább Magyarországon – mondja Frau Ebel. – De olyan sokan jöttek el ismerkedni a két hét során az Önök országával, hogy biztos vagyok benne, sokan kedvet kaptak egy magyarországi látogatáshoz. Ezt annál is inkább mondhatom, mert az utazási irodák által itt kínált utak már az első napokban mind elkeltek.

Nyugat-Berlin esetében ez azért is figyelemre méltó, mert amíg a nyugatnémetek közül meglehetősen sokan jönnek Magyarországra olcsó szabadságra, a kétféle nyugat-berlini közül elvéve találni csak egyet-egyet, aki járt már mifelénk. Nemcsak Magyarországot, hanem az összes szocialista országot kerültké eddig – véli Frau Ebel. Valószínű, mert az NDK-tól körülveve bőven elegendő volt a szocialista valóságból, míg átjutottak az NSZK-ba. Am most még a Budapestről, illetve a Balatonról tartott diafilmes előadásra is feltűnően sokan jöttek el. Hogy a nyugat-berliniek Kelethez való hozzáállásában változik valami, másból is látszik. Az Uránia szeptemberről kezdődő idei évében már lengyel, török, bolgár és osztrák heteket is rendezett hazánk előtt – a politikai változások nyilván felkeltik az érdeklődést Európának ezen része iránt. Am Frau Ebel szerint – aki egyébként meghatóan elfoglalt országunkat illetően – a magyar rendezvénysorozat volt messze a legsikeresebb.

Ez nem kis részben annak köszönhető, hogy a megnyitáshoz megadták a módját. Azzal például, hogy eljött Pozsgay Imre. Ő egyike azon kevés hazai politikusnak, akit Nyugatban is ismernek, s akit „a magyar demokrácia atyjá”-ként, illetve „főreformert”-ként emleget az NSZK és az NDK sajtó egyaránt. A népszerű nyugat-berlini polgármesterrel, Walter Momperrel való találkozója idecsalogatta a nemzetközi sajtót is, így a rendezvény komoly publicitást is kapott.

A város szívében fekvő Uránia folyosóin rendezett kiállítások – megítélésem szerint – sajnos, elég hangulattalanok és unalmasak voltak, semmiképp sem működtek vendégcsalogatóként. Részben vásárlással voltak egybekötve, de az árakat illetően kissé átesetek a ló másik oldalára. Csak egyetlen példa: a Corvina Kiadó 20 forintos kivágós könyvét 7 nyugatnémet márkáért kínálva inkább mosolygásra, mint vásárlásra ösztönözte a látogatókat, akik mi tagadás, nem tapostak egymás sarkára.

Am ahol nem arról volt szó, hogy hogyan lehetne nagyon gyorsan, nagyon kevés erőbedobással meggazdagodni – de legalábbis konvertibilis valutához jutni –, ott a „le a kalappal Magyarország előtt” hangulat volt a jellemző. Kezde ott, hogy az előadók tolmács nélkül, remek németességgel tartották előadásait. A közgazdász Bácskai András még szócickek tömkelegével is szórakoztatott az amúgy is rendkívül érdekes és szellemes előadása során, melynek témája Magyarország gazdasága 1990-ben, illetve az ezredfordulón volt. A Budapest–Bécs vilákiállítás is olyan téma, melyre még Nyugat-Berlinben is bemennek az emberek, akkor is, ha a belépőjegy 6 nyugatnémet márkába kerül. Ádám György professzor úgy ment be az előadására – címe: Az agy befolyása a testi funkciókra, a Magyarországon folytatott pszichoszomatikus kutatások –, hogy jó ha lesz 6-8 ember a teremben. Ezek után nemcsak hogy télt ház várta, de az előadást több mint kétórás élénk vita követte. „Ez is segítette leépíteni azt a fajta előítéletet, hogy ami Keleten történik érdektelen, hisz a Nyugat úgyis sokkal előrébb van az ilyenfajta kutatások terén” – véli Frau Ebel. A géntudomány, illetve géntechnológia Magyarországon – Venetianer professzor előadása –, vagy a Reuma és terápiája – dr. Schwillinger Ferenc – A magyarországi svábság történelme és helyzete – ifj. György – de Magyarország az első szabad választások előtt – Eörsi Istvánnal, Ágh Attilával és Erdődy Gáborral – szintén ügyes válogatásnak bizonyultak; a TIT főtitkárhelyettesét, dr. Antal András illeti a dicséret érte, aki amúgy is szíve-lelke, de legalábbis fő szervezője volt Magyarország első ilyen átfogó bemutatkozásának Nyugat-Berlinben.

Nem hiányozhatott természetesen a néptánc sem – a Kodály-együttes ropta ez alkalommal –, s persze a magyar konyha bemutatkozása sem. Ez utóbbi azonban már nem a tschikosch-gulasch-paprikasch szintjén mozgott – ami egyrészt már mindenkinek a könyökén jön ki, másrészt a németek java nem lelkesedik a mi paprikás, erősen fűszerezett és zsíros ételeinkért. Paradicsomleves, hajdúkáposzta, báránycomb, borjúpörkölt, diós palacsinta – hangzott most a magyar receptajánlat, kóstolóval persze.

Még ha a berlini magyar követség nem is mozgatta a fülebotját sem ez ügyben, a Magyar Kultúra Háza jóvoltából Kelet-Berlin is kaphatott izelítőt a nyugat-berlini programból. Számos előadó a Brandenburgi kapu keleti felére is átjött bemutatkozni.

Bármennyire is siker volt a magyar kulturális hét az Urániában, hasznát azért nem hoz egy ilyen rendezvény a konyhába, sőt. Am ilyen célokra a szénatus is a zsebébe nyúl. Elvégre nem pusztá szórakozásról van szó, hanem népek közeledéséről. Am a tudományos ismeretterjesztést felváltó Uránia a költségeinek 80-90 százalékát maga gazdálkodja ki. Egy-egy már eleve veszteségesre kalkulált, de fontosnak tartott est után 8-900 érdeklődőt vonzó népszerű előadást terveznek. Érdekel, hogy mik azok, amire a nyugat-berliniek garantáltan és tömegesen be lehet csalogatni a házba. Frau Ebel szerint „húzó” előadások lesznek a Magyar Hetek után: Az ember természetében rejlő kettős erőlköcs, A két Berlin, vagy A latin-amerikai esőerdők jövője, vagy például két kozmonauta beszámolója világűrbeli tapasztalatairól. Neves előadókkal, természetesen.

Jövőre Magyarország látja vendégül Nyugat-, vagy adig már csak egyszerűen: Berlint.

Holan-Koch Júlia

Olasz vendégek Baranyában

A külföldi tőke csak úgy magától nem sziliszna be az országba. Csalogatni kell! Erre találtak jó alkalmat a baranyaiak. Kihaszánálva a Budapesti Tavaszi Fesztivál ünnepségsorozatát, a megyébe invitálták az eseményre hazánkba érkezett olasz újságírókat. S hogy miért épp az olasz rádió és sajtó képviselőit hívta meg a megyei vezetés a Mecsek Touristtal karöltve egy dél-dunántúli kirándulásra? Ennek magyar-rázata Baranya és Olaszország hagyományosan jó kapcsolatában keresendő. A Regionális Kutató Központ Pisával, a Janus Pannonius Tudományegyetem olasz tanszéke pedig a római egyetemmel immár évek óta együttműködik. Ezenkívül a közelmúltban létrejött Pécsset az első olasz-magyar közös vállalat. Az ígéretesnek mutatkozó olasz-magyar kapcsolatok további bővítését várják a baranyaiak ettől a találkozótól.

Piti Zoltán a megyei tanács elnöke a Hunyor Szállóban köszöntötte az itáliai vendégeket. Először Magyarországról beszélt s a közelgő választásokról, majd külön szölt Baranyáról. Kiemelte, hogy a bányászat felszámolásával súlyos gondokkal kell megküzdenie az itt élőknek. A szerkezetátalakítás komoly feladata vár Dél-Dunántúlról. A megyei tanács elnöke az olasz tőke befektetési lehetőségeire hívta fel a vendégek figyelmét. A sajtó képviselői az államilag garantált ígéretek halatán felkapták fejüket. Az ígéretek valóban csábítóak. Ha külföldi tőkés vállalatot létesít a térségben, hosszabb időre adókedvezményben részesül. Új munkahelyek teremtése esetén vissza nem térítendő támogatást nyújtanak, s szakmaváltásnál a munkaerő-átképzés költségeit az állam magára vállalja! Piti Zoltán egy Zsolnay-készletet ajándékozott az olasz sajtó munkatársainak, melyet Mario Prinzautti, a RAI (Olasz Rádió Társaság) elnöke vett át. Prinzautti úrról illik tudni, majd egy évtizede az ő fejében született meg a gondolat,

hogy Európa fiataljait közelebb hozza egymáshoz. A rádió keresztül pályázatot hirdetett meg 11-25 éves fiatalok részére „I giovani incontrano l'Europa”, azaz „A fiatalok találkoznak Európával” címmel. Az ügynek megnyert tíz európai rádióadó, így többek között a spanyol, a portugál, a belga, a San-Marino-i, a vatikáni állomásokat, valamint a BBC-t és a Deutschlandfunkot. Magyarország 1990-től csatlakozott a mozgalomhoz. A „rádióláncon” keresztül hirdetük meg minden évben azt a pályázatot, melyben a fiatalok nyilvánosságra hozhatják javaslataikat az egységes Európa megteremtése érdekében. A sikert mutatja, hogy ezelőtt öt évvel csak pár százezer pályázat érkezett, s azok is főleg a nyugati térségekből, a tavalyi évben a pályázat kapcsán kiküldött egységes szavazólapon mintegy másfél millió-an(!) mondtak „IGEN”-t az egységes, határok nélküli Európa megteremtésére. Érdekeség, hogy a tavalyi évben már érkeztek pályaművek Lengyelországból, a Szovjetunióból és Magyarországról is. Mario Prinzautti úr kollégái nevében is megköszönte az ajándékot, majd a megyei tanács elnökének átnyújtotta a „Fiatalok találkoznak Európával” pályázat arany plakettjét. Az érem érdekessége, s emiatt külön elismerést is kifejez, hogy eddig csak kormányfőknek, államfőknek és az Európa Tanács elnökének adományozták.

Mivel az olasz újságírók élénk érdeklődést mutattak a magyar gazdaság iránt, Piti Zoltán kérdésekre válaszolva kifejtette, hogy elsősorban a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az elektronika területén lát együttműködési lehetőségeket. Kiemelte, hogy telefonhálózatunk fejlesztése érdekében kifejezetten várjuk az olasz tőkét. S annak a reményének adott hangot, hogy az együttműködésben mindkét fél megtalálja számításait.

Cseke Hajnalka

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M Szoftverház Kft.

Egységesített, regionális munkaügyi hivatalok

Szabolcs-Szatmár és Zala megyében – a kritikus foglalkoztatási területeken külön kirendeltségeket is szervezve – egységes munkaügyi hivatalt hoztak létre a tanácsi munkaügyi osztály, illetve a munkaerő-szolgálati iroda összevonásával. Így jóval hatékonyabbá tették a munkaügyi tervezést, illetve a munkaerő-közvetítő szolgálatot. Ahol viszont megtorpant a szervezés, azokban a megyékben az önkormányzati törvény adta lehetőségektől teszik majd függővé, hogy milyen helyi munkaügyi hivatalt hozzanak létre. A foglalkoztatási gondok miatt önkormányzati változás esetén is szükség lesz a hatékony regionális munkaügyi szervezetekre.

Wagner Dezső

Újdonságok bemutatója a KSZE-nél

Profilváltás előtt?

A szekszárdi székhelyű KSZE Növénytermelési Rendszer és Agrárfejlesztő Közös Vállalat mint minden évben eddig fennállása alatt a tavasz elején tartja évről-évre közgyűlést, és a hagyományosan ezzel együtt járó nagyszabású gépbemutatót. A közgyűlés pénteken lesz, a gépeket pedig az érdeklődők a KSZE épülete előtti parkolóban. A bemutató megszervezésében és lebonyolításában a szekszárdi Agroker és Agrotek vállalatok is tevékenyen kiveszik a részüket.

Néhány évvel ezelőttig a nagy tavaszi kiállítások mindig egy-egy részterület, egy kiemelt technológiai folyamat friss gépeit voltak hívatottak bemutatni, az utóbbi időben azonban már az aktuális újdonságok szerepelnek, függetlenül attól, hogy milyen munkaműveletet lehet elvégezni velük. Mint Somogyi Zoltán, a KSZE műszaki főosztályvezetője elmondta, a gyakorlat idén sem változik, sokféle és nagyszabású újdonságot mutatnak be megint. Összesen hatvanhárom gépet lehet vetni szemügyre az érdeklődők, ami összesen nyolcvan gépet jelent, hiszen ekéket, vetőgépeket, kultivátorokat is kiállítanak. A látogatók pedig nemcsak megnézhetik a berendezéseket, hanem elő is jeyezhetik azokat.

Az új traktorok közül kiemelendő a Fiat 180-90 márkajelű, nagy teljesítményű típus, amely ugyan nem tud többet, és nem jobb, mint a hasonló kategóriájú John Deere, de jelentősen – specifikációtól függően – mintegy tízenötöd dollárral olcsóbb, mint amaz. Ígéretesnek tűnik a Case traktor is, amelyet egyesült államokbeli tech-

nológia alapján a Rába fog készre szerelni és fogalmazni, hiszen az ára hárommillió-hétszáz ezer forint körül mozog a jelenlegi devizaárfolyamon, s a Rába fizetési könnyítéseket is ad. Megtekinthető lesz az új, kisebb teljesítményű John Deere is, valamint a kétféle Zetor és Fendt is. Somogyi Zoltán szerint a KSZE-nél fel kell készülnie az esetleges igénymódosulásokra, mert a politikai változások nyomán várhatóak a kisebb gazdaságok, vállalkozások (farmok) megjelenése, melyeket szintén el kell látni gépekkel. Ennek jegyében mutatják be a Fiat és a Fendt kistraktorait (45 és 60 lóerősek), a kapcsolt munkagépekkel együtt. Az árákról egyelőre, sajnos, még nem nyilatkoztak a nyugati partnerek.

A „kispépfreont” megmozdultak végre a hazai gyártók is, látható lesz a Robix kistraktor kísérleti példánya, melyet már itthon állítanak elő. Ebben a kategóriában jelenleg a szocialista piacról lehet könnyebben beszerezni gépeket, s a mostani árarányok következtében onnan érdemes importálni – hangsúlyozottan egyelőre, hiszen az NDK-val jövőre már minden bizonynyal a „másik” márkában kereskedünk, s a Szovjetunióval is áttérünk a dollárelszámolásra. Most azonban még ők az olcsóbbak. A szocialista piacnak viszont az a nagy hátránya, hogy az onnan jövő gépeknek finoman szólva sem mindig megoldott a pótalkatrész-ellátása, és más vevőszolgálati problémák is sűrűn előfordulnak. Ezek a gondok a nyugati piacon természetesen ritkábban merülnek fel.

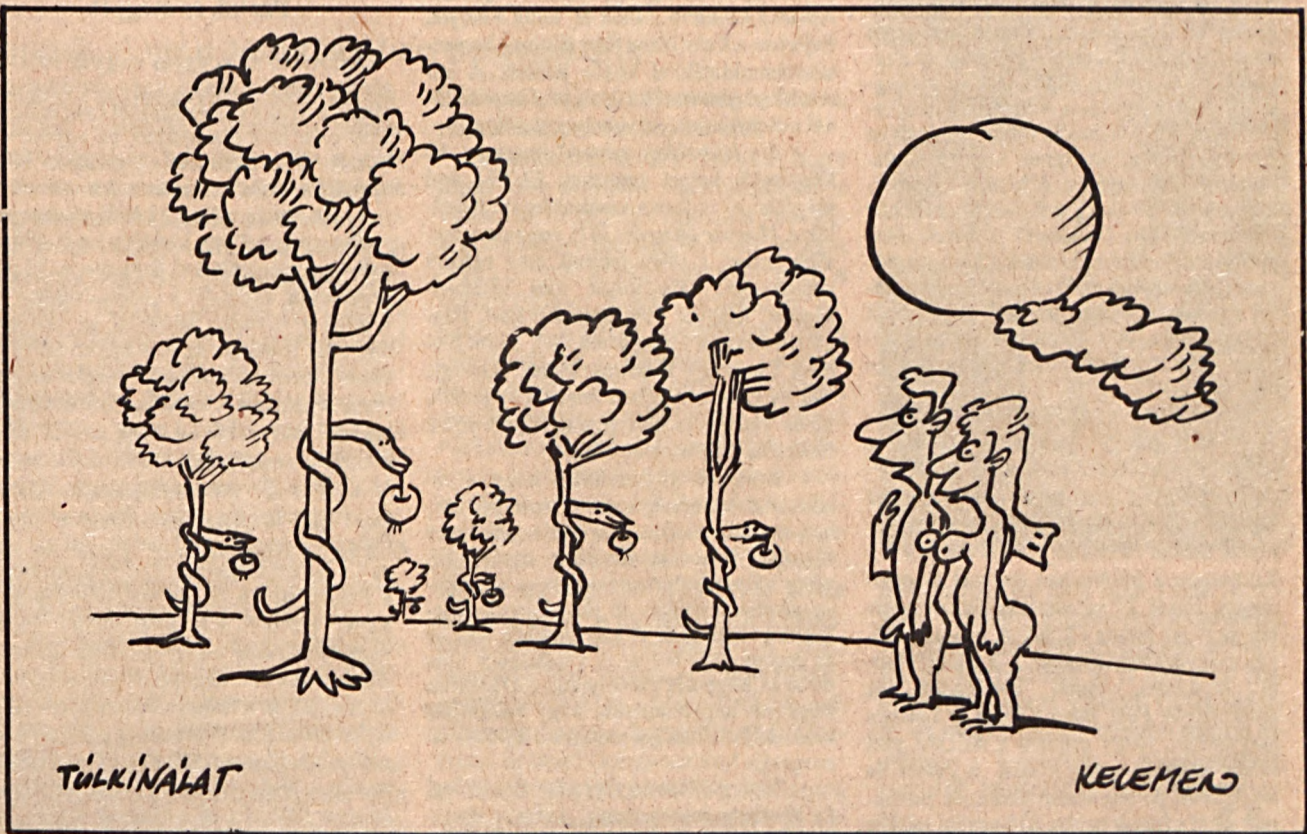
Az említettekén kívül az érdeklődők láthatnak még talajerőviszaporítási be-

rendezéseket és sokféle szállítóeszközt. Kombájnból azonban idén nem tudnak újat mutatni, mert az NDK-beli Fortschritt cég a hírek szerint még javít az 526-os típuson, a Claas 108-as pedig már ismert hazánkban is. A KSZE jövődől üzletpolitikájáról Somogyi Zoltán elmondta, hogy a hagyományos gépparkot természetesen továbbra is profilban tartják, mert ma ezekre van vásárlóerő. Egyúttal természetesen megpróbálnak megfelelően felkészülni a váltásra is, ha arra lesz szükség.

Attól nem félnek – közölte a műszaki főosztályvezető –, hogy a jövőbeli igényeket nem lesznek képesek kielégíteni, még akkor sem, ha a kispépek

iránt nő meg nagyon a kereslet, mert bár a szocialista piacon nincsenek még olyan kiépített kapcsolataik, mint a nyugatin, azonban tavaly május óta saját külkerjoguk alapján kereskednek, s ez jelentős előnyökkel jár. Gyorsabbak és olcsóbbak tudnak lenni így, mint akkor, amikor az állami külkervallalaton keresztül bonyolították az ügyleteiket, s tapasztalataik és szakembereik birtokában minden bizonynyal képesek lesznek a keleti piacok bejártására is, ha szükség lesz rá.

A gépkiallítás ma és holnap délután négy óráig tekinthető meg.

Tolna megyében az 1. számú választóköri körzetben a Fidesz képviselőjelöltje Kuczák Péter.

– Gondolom, a neved nem annyira közismert. Mondanál pár szót magadról?

– Szekszárdon születtem, 21 éves vagyok. Azóta is itt élek. Általános iskola után a Rózsa Ferenc Műszaki Szakközépiskolában tanultam, ahol elektroműszerészként végeztem (jeles eredménnyel). Utána tanulmányaimat a dunaiújvárosi Kohó- és Fémpipari Főiskolai Kar szervező szakán folytattam. Jelenleg az ipari háttérű képzés keretében a Tolna megyei Víz- és Csatornamű Vállalatnál vagyok gyakorlaton;

ManDÁTUM

Ezzel a rovatunkkal rendszeresen jelentkezünk a választási kampány idején. Képviselőjelölteket mutatunk be, pártokat, és figyelemmel kísérjük a választások körüli jelenségeket is.

Kopogtató

„A válasz egyszerű...”

programozóként dolgozom. A főiskolából még egy évem van hátra.

– Miért vállaltad a képviselőjelöltséget?

– Azért, mert azok közé a tenni akaró emberek közé szeretnék tartozni, akik nem öltre telt kézzel várják, hogy az ország kijusson jelenlegi nehéz helyzetéből, hanem aktívan részt kívánok vállalni belőle. Azért vagyok a Fidesz jelöltje, mert egy kezemen meg tudom számolni azokat a pártokat, melyeknek van komoly és végrehajtható gazdasági programjuk; a Fidesz első között volt, amely kidolgozta. Ennek a programnak a megalapozottságát bizonyítja, hogy időközben ezek a nézetek általánosan elfogadottakká váltak.

– Nem érzed magad túl fiatalnak?

– Erre egyik közismert szlogenünkkel válaszolnék: „A fiatal demokráciának szüksége van fiatal demokratáknak”. Annál is inkább, mert az ország talpra állásához változásokra van szükség, és a fiatalok az, aki a legrugalmasabban reagál a változásokra. Mindenkinek meg kell tanulnia élni a demokráciával, eligazodni a gazdasági-

politikai kérdésekben. A fiatalok az a korosztály, amely a legkönnyebben tanul. Szerintem sokkal fontosabb kérdés az, hogy a Fidesznek van-e létjogosultsága a leendő parlamentben. Igenis van, mert ez a korosztály az, mely még sokáig él ebben az országban, ezen a földön, és bele szeretnék szólni saját sorsunk irányításába.

– Gondolom az ajánlási szelvények gyűjtése során sok emberrel találkoztál. Általában miként fogadtak?

– Sokféleképpen. Volt, aki kijelentette, hogy nem fog szavazni. Ezt nagyon elhibáztam döntésként tartom, mert 40 évig nem szólhatunk bele abba, ami ebben az országban történt. Most végre mindenki szabadon megehetné, s elég sokan mégsem élnék vele. Sokan sajnálkoztak, hogy már másnak adták; volt, aki még hozzátette, annak adta, aki először jött. Ezzel esetleg önmagát csapja be az ember, mert a pártok azért folytatnak választási hadjáratot, hogy mindenki megismerje programjukat, és szavazáskor azt fogadják bizalmukba, amelyik a legjobban megnyerte őket. Nem vakon, felelősen odaadni egy olyan je-

lölre, aki esetleg később nem az ő érdekeit képviseli. Befejezéstül: voltak szép számmal olyanok, akik azt mondták, hogy minket vártak.

– Tegyük fel, hogy megválasztanak képviselőnek. Mű tartasz a legfontosabb teendőknek, amik megvalósításáért tényleg?

– Az országban annyi a teendő, hogy ennek pusztán felsorolása is nemcsak a cikk, hanem ennek a számnak a terjedelmét is alaposan túllépné. Mégis kiemelek néhány fontos teendőt. Olyan válságkezelő gazdaságpolitika beindítása, melynek középpontjában az infláció megfékezése áll. Nem szeretném abba a zsákutcába kertülni,

mint Jugoszlávia és Lengyelország, ezért az ország fizetőképességét mindenképp meg kell őriznünk. Ennek eszköze csak olyan piacgazdaság lehet, melyben megvannak az egyéni teljesítőképességen alapuló teljesítménynyújtásnak a feltételei.

– A Fidesz megyei listáját te vezeted. Ezen a szinten mik az elképzeléseid?

– Legfontosabb a helyi kiskirályságok megszüntetése, mert még most is vannak olyanok, akik a mai napig szolgálati autókat használják saját céljaikra. Egy-két vezető nem arra fordítja energiáját, hogy az irányítása alatt álló vállalat gondjait megoldja, hanem azon spekulál, hogyan tudná jogilag a saját kezére játszani a vállalatot, nem gondolva arra, hogy ez erkölcsstelen.

– Mire alapoztátok azt, hogy sikeresen megvalósíthatók az elképzeléseitek?

– A válasz egyszerű: a magyar emberre. Sokszor megmutatta már, hogy nehéz helyzetben is képes talpra állni. De ennek az a záloga, hogy március 25-én minden sorsát felelősséggel irányítani akaró ember elmenjen szavazni, és ezzel létrehozza azt a parlamentet, melynek célja, hogy ebben az országban érdemes legyen élni.

Lipinka Tamás

Árulkodó választási listák

Két és fél héttel a hazai választások előtt közzétették az egyéni választókerületek jelöltjeinek névsorát. Noha a listák elemzése az egyes pártok esélyeiről csak elnagyolt képet adhat, az egyes választókerületekben sikeres jelöltek számbavétele némi előrejelzésre adhat alkalmat és körvonalazhatja a pártok március 25-i eredményeit.

– Ahogy az várható volt, az SZDSZ, az MDF és az MSZP állította a legtöbb képviselőjelöltet, mindhárom pártnak sikerült a főváros valamennyi választókerületében képviselőnek jutnia. Egyenlő esélyekkel rendelkezik az SZDSZ és az MDF 171–171 jelölttel tudtak állítani, ez a képviselőhelyek 10,5–10,5%-a, jelöltjeik csak 5–5 kerületből hiányoznak. Erős az SZDSZ Budapesten, Győr-Sopronban, Bács-Kiskunban, Pest, Hajdú és Fejér megyékben. Az MDF az SZDSZ-hez hasonlóan „univerzális” pártnak mutatkozik, országszerte erősek bázisai.

– A baloldali pártok közül az MSZP taktikus, eredményes külpolitikája és néhány karizmatikus politikusa révén az utóbbi hónapok malőrjei ellenére is őrzi pozícióit. 167 jelöltet vezetett sikerre, ez a helyiek 10,23%-a: képviselői csak Kiskunfélegyháza 5. sz., Szerencs (Németh Miklós független jelöltként itt indult), Pásztó (Nógrád) és Szigetszentmiklós (Pest) körzetéből hiányoznak. Zavarja az összképet, hogy az MSZP több jelöltje „független” képviselőként indult, sőt a Hazafias Választási Koalíció összetétele is sejteti: volt és jelenlegi párttagok is szép számmal működnek a koalícióban belül. Egyébként kedvező az MSZP helyzete Győr-Sopron, Fejér, Veszprém és Pest megyékben, gyengébb Nógrádban és Zala megyékben.

– Gyenge kezdés és belső pártviszályok után feltűnően sikeres a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt. A párt 163 jelöltje „futott be”, a helyiek 10%-át szerezték meg; a főváros 17 választókerületében, vagyis több mint a felében állítottak jelöltet. Erős a párt Csongrádban, Hajdú-Biharban, Pest, Fejér és Békésben, gyengébb Bács-Kiskun, Vas és Komárom megyékben. A Nemzeti Kisgazda- és Polgári Párt 13 jelöltet állított sikerrel Csongrád, Heves megyében, valamint Budapesten. Messze a várakozás fölélt szerepelt az Agrárszövetség, amelynek viszont Budapesten nincs támasza. A kisebb agrárpártok, mint a Szövetség a Faluért, a Vidéki Választási Párt (Baranya), a Vidéki Magyarországi Párt (Szolnok), a Magyarországi Szövetkezeti és Agrárpárt (Heves) helyi kezdeményezésre jöttek létre; a többi agrárpárttal együtt – koalíció esetén – komoly erőt képviselhetnek (165 jelölt – 16,2%).

– A Fidesz – az ország legfiatalabb korosztáléul pártja. Ami nem sikerült az MSZMP-nek a KISZ-szel, majd az MSZP-nek a DEMISZ-szel, az sikerre vezette az SZDSZ ifjúságpolitikáját. A Fidesz jól szerepelt, hiszen 79 önálló jelöltje van (4,8%). Különösen a fővárosban értek el jó eredményt, mivel 25 választókerületben nyertek egy-egy helyet (78%). A Fidesz vidéken meggyőzően általában 2–3 jelöltjét tudta bejuttatni, ennél kedvezőbb az eredményük Pest, Bács-Kiskun és Somogy megyékben. Négy esetben a SZDSZ-szel közös jelöltjük tudott nyerni. A Fidesz és az SZDSZ potenciálisan koalíciós partnerek: a két pártnak együtt 254 egyéni jelöltje

van, ez a képviselőhelyek 15,6%-a, amivel már választást lehet nyerni.

– Az MSZMP a vártnál lényegesen jobb eredményt ért el, különösen a fővárosban, ahol a választókerületek 2/3-ában sikerült jelöltjeit elfogadtatnia. MSZMP-jelöltmentes Budapesten Rákócscsaba, Pestlőrinc, az egyik Kőbánya-Pestlőrinc kerület, a Ferencváros, Kispeszt, Pestszébet, valamint a VIII. kerület, illetve a VII.–VIII. választókerület és az egyik csepeli körzet. Furcsa ellentmondás, hogy a budai és a pesti belső kerületi sikerek mellett éppen Pest megyében „ütötték” ki az MSZMP-t, mivel a 16 választókerületben mindössze egy képviselőt sikerült bejuttatni! „Vörös” megyék: Nógrád, Békés, Heves és Csongrád, gyengébbek a párt pozíciói Somogy, Tolna, Vas, Veszprém, Komárom és Szabolcs megyékben. Az MSZMP 93 jelöltet küldhet csatába, ami a helyiek 5,7%-a.

– A történelmi előzmények, így a MKP és MSZDP kényszerű egyesülésének következményei, a szociáldemokraták pártszakadása és a tény, hogy a párt útkeresése meglehetősen elnyúlt, előre sejtette az MSZDP mérsékelt szereplését. Néhány iparilag fejlettebb megyében és a fővárosban feltűnően kevés hely jutott a pártnak, az utóbbi helyen csak 12 jelöltet tudtak bejuttatni. Erősnek látszik az MSZDP Baranya és Csongrád megyében, kifejezetten gyenge Szabolcsban és Pest megyében. A „szakadár” Független Szociáldemokrata Párt két jelöltjét választották meg.

– Érdeklődés és rokonszenv kísérte a Kereszténydemokrata Párt indulását, amely az egymással főként az „anyagivakért” vetélkedő politikai pártokkal szemben az értékrend helyreállítását tartja fő célkitűzésének. A párt a fővárosban 19 képviselői helyet szerzett (59%), s ez igen jó eredmény. Vidéken viszont teljesítményében nagy a szóródás: nincs a pártnak képviselőjelöltje Békés és Szolnok megyében, gyengén áll – némi meglepetésre – Fejér és Hajdú-Bihar megyében. Erősnek a párt bázisai Tolna, Vas, Zala, Heves Borsod és Pest megyében. Somogyban a Somogyi Keresztény Koalíció „rabolt el” tőlük 3 helyet, Fejérben a Kelet-Népe Párt állított a kereszténydemokratákkal közös jelöltet. A kereszténydemokraták 104 egyéni képviselővel rendelkeznek, ez a helyiek 6,4%-a.

– A „jobboldali pártok” mintegy 60 képviselői helyet szereztek (3,7%) ami megfelel az előzetes várakozásnak. Közülük a Magyar Néppárt (47) szerezte a legtöbb helyet, a többi pártnak csak néhány képviselőjét választották meg (Szabadságpárt, Magyar Függetlenségi Párt, Független Magyar Demokrata Párt, Szent Korona Társaság). E pártok Tolna, Somogy, Vas és Zala megyében értek el sikereket, nincs viszont megválasztott képviselőjük Heves és Nógrád megyében.

– Könnyen elképzelhető, hogy a választáson a „mérleg nyelve” szerepét töltheti az eddig várakozáson felül eredményes Hazafias Választási Koalíció, amely a főváros választókerületei felében tudott jelöltet sikerrel indítani, de jól szerepeltek jelöltjei a vidéken is. 99 képviselőjük lesz, ez az összes hely 6%-a. A választások után derül ki, hogy a HVK folytatja-e a Hazafias Népfőnt hagyományait, vagy valamiféle innovációs készséget mutatva a fejlődés támogatója lesz.

– Nem tisztázott a függetlenek jelenlegi és jövőbeni szerepe sem, pedig a szava-

zatok meglepően magas arányát kapták meg. Budapesten nem volt nagy sikerük (11 hely), de vidéken ehhez még 164 jelöltséget gyűjtöttek: összesen 175 képviselőjük „jutott tovább” (10,7%).

– Viszonylag kevés sikerre számíthatnak az egy vagy legfeljebb néhány cél elérésére alakult pártok egy általános válság-helyzetben, amikor a pártoknak a gazdasági és társadalmi összeomlástól kellene megmenteni az országot. Így a választók bizalma a globális programot ígérő pártok felé fordult, bár sokan elismerik a környezetvédelem, az egészség, a vállalkozás fontosságát. E pártok közül a később alakult, de jól hajrázó Vállalkozók Pártja látszik a leg-erősebbnek (61 jelölt, 3,7%) meglepő viszont, hogy a pártnak a fővárosban mindössze 3 képviselője lesz, s hiányoznak Baranya, Békés és Vas megyéből is. Igen erősek Szabolcs és Komárom megyében, ahol valamennyi körzetben nyertek egy helyet. A Magyarországi Zöld Párt, a Nemzedékek Pártja és Természet- és Társada-

Játék

a

számokkal

lomvédők Szövetsége ma még szerény erői képviselnek.

Pártok és megyék

A főváros és az egyes megyék lakosságának pártorientációja vagy távolmaradásának aránya a választásoktól csak március 25-e után lesz értékelhető, az egyéni választási lista elemzéséből azonban bizonyos földrajzi következtetések vonhatók le.

– Az országos listára került néhány párt mellett még néhány kisebb párt is állítani tudott egyéni jelölteket. Budapesten 15 párt képviselője került fel a listára. Néhány kivétellel a fővárosi jelölések az országos helyzetet tükrözik: az első három helyen a választókerületekben való szereplés alapján (valamennyiben van választott képviselő egyenlő esélyekkel az MDF, az SZDSZ és MSZP áll, majd őket követi a Fidesz, az MSZMP, a Kereszténydemokrata Néppárt és a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt. Az első három helyen álló párt a körzet helyeinek 41,1%-át nyerte el, a Fidesz 10,7%-át, az MSZMP 9%-át, a KDNP 8,2%-át, a FKFP pedig 7,3%-át, vagyis az első hat helyre került pártok közel 2/3-át vitték el a képviselői helyeknek.

A vidéktől eltérően mérsékelt volt a Hazafias Választási Koalíció és a függetlenek sikere 7,3, illetve 6,0%-kal. Fővárosi sajátosság a közös jelöltek hiánya. Feltűnő a Magyar Néppárt és a Magyar Független-

ségi Párt sikertelensége, a Szabadság Párt pedig teljesen megbukott a fővárosban.

– A három vezető párt – az MDF, az SZDSZ és az MSZP – vidéken is a legerősebb; úgy tűnik, hogy abszolút többségre egyik párt sem képes szert tenni, így nagy a valószínűsége egy koalíciós kormány megalakításának. Az SZDSZ győzelme esetén feltehetően a Fidesz lesz a partnere, az MDF sikere esetén többpárti koalíció is elképzelhető. Az alföldi megyékben erős, de a fővárosban sem gyenge kisgazdák egy-párti győzelme meglepetés lenne, de az agrárpártokkal szövetségben feltétlenül esélyesei a választásoknak. Jelenleg azonban úgy tűnik, hogy az Agrárszövetség inkább a Hazafias Választási Koalícióval keresi az összhangot, hiszen hat közös jelöltet is állítottak, sőt két MSZP-Agrárszövetség közös jelölt is akadt.

– A választások pikantériája a Magyarországi Szociáldemokrata Párt sajátos helyzete: úgy tűnik a párt „beszorult” a középbal és középbal közé, vagyis a szavazókat vagy az MSZP, vagy pedig az MDF vonzza, vagyis a centrum körül csoportosuló nagy része nem sokat tudott kezdeni a jelenlegi szociáldemokráciával. Az MSZP néhány népszerű vezetője – hatalmi eszközeivel élve – nyíltan szociáldemokrata nézeteket hirdet, amit nemcsak az MSZDP nem tud tüllíteni, de még az ellenzéki pártok sem tudnak meghaladni. Egyébként is úgy tűnik, hogy a vezető pártok az alapvető kérdésekben feltűnően azonos vagy

hasonló nézeteket vallanak (az ország megmentése érdekében nem is tehetnek mást), a különbség közöttük a múlt értékelésének, az elszámoltatásnak, a hatalom megragadásának és megtartásának ügyében jelenkezik.

A MSZDP partnerét jó érzékkel a szakszervezetekben látna szívesen, nagy és eldöntetlen kérdés viszont a szakszervezetek megújulási készségének komolysága, mivel a hatalom kiszolgálásának sötét múltja terheli ma is a szakszervezeti mozgalmat... Az MSZDP-nek elsősorban a munkáskörzetekben, így Borsodban, Komáromban és Pest megyében kellene visszahódítani szavazót.

– Érdekes vonásokat mutat néhány egyéni választókerület listája, amely néhány ponton eltér az országos képtől. Somogy megye 1. sz. kaposvári körzetében sem az MDF-nek, sem az SZDSZ-nek vagy a Fidesz-nek nem lesz képviselője, van azonban az MSZMP-nek és MSZP-nek, valamint a Szabadságpártnak, ami a választók erős polarizálódására utal. Sajátos Pest megyében a szembefordulás az MSZMP jelöltjeivel, és a kereszténydemokraták erős befolyása.

Érdekes összehasonlítani, hogy az egyes településeken arányosan hogyan alakul a baloldali (MSZMP, MSZP, MSZDP, FSZDP), kereszténydemokrata (KDNP, stb.) és jobboldali (SZDSZ, Fidesz, stb.) pártok képviselőinek aránya, a hiányzó részt a többi, elsősorban centumpártok adják.

	Baloldali	Kereszténydemokrata	Jobboldali	Centrum (többi)
Budapest	26,0	8,1	26,4	39,5
Baranya	20,1	4,5	14,9	60,5
Bács-Kiskun	19,6	3,3	19,6	57,5
Békés	25,0	—	17,2	57,8
Borsod	6,9	8,5	12,0	62,6
Csongrád	26,7	5,6	18,3	49,4
Fejér	25,4	1,6	19,0	54,0
Győr-Sopron	19,7	10,6	13,6	56,1
Hajdú	21,0	—	15,8	63,2
Heves	22,4	9,0	7,5	61,1
Komárom	17,0	5,7	18,9	58,4
Nógrád	20,4	6,1	12,2	61,3
Pest	15,6	8,9	19,3	56,2
Somogy	16,1	6,5	17,7	59,7
Szabolcs	16,3	8,7	15,4	59,6
Szolnok	16,7	—	18,0	65,3
Tolna	18,4	10,2	22,4	49,0
Vas	17,0	12,8	17,0	53,2
Veszprém	22,2	6,3	15,9	55,6
Zala	22,9	8,3	20,8	48,0
Átlag:	19,0	6,2	17,1	57,7

A táblázatban használt „baloldali” és „jobboldali” elnevezést nem a szó hagyományos értelmében használtam, hiszen számos párt „önazonosítása” még korántsem teljes és végleges. Így nem bizonyos, hogy az SZDSZ, vagy a Fidesz, vagy a Magyar Néppárt „jobboldali”-nak tartja magát. Ugyanakkor az elemzés során a programok ismeretében bizonyos „skatulyázás” szükségesnek látszik, még ha ezzel nem is sikerült a pártok erőviszonyairól és orientációjáról teljesen reális képet adni.

A táblázatból többféle következtetés vonható le.

– A bal- és jobboldal között meglehetősen kiegyensúlyozottak az erőviszonyok: ebből következik az MDF óriási felelőssége, mivel az bevalottan „középbal” pártként döntő hatással lehet az ország sor-

sára. A centrumhoz tartozónak vélik a kisgazdákat is, akik szerencsés esetben meg is nyerhetik a választásokat.

– Úgy tűnik, a centrumban a baloldal koalíciós tartaléka a Hazafias Választási Szövetség és az Agrárszövetség lehet. Kicsi a valószínűsége annak, hogy a baloldali pártok egymással koalícióra lépjenek. Nem kizárt az MSZDP közeledése az MDF-hez sem, de a kereszténydemokraták és az MDF között is vannak kapcsolódási pontok. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, az MDF győzelme esetén szüksége lesz olyan független vagy szocialista politikuskokra, akik tevékenyen részt vetnek a többpártrendszer megteremtésében és előkészítették az ellenzék által is támogatott szovjet csapatkivonást.

Vuics Tibor

Repülőgépek, családi vállalkozásból

Héreg, alig néhány száz lelket számláló kis falu Tatabánya és Esztergom között, a megyeszékhelytől tizenöt kilométer távolságra. Ismerőseim hívták fel figyelmem egy ottani lakosra, aki a köznap ember számára meglehetősen szaklatlan tevékenységgel – repülőgépek összeszerelésével – foglalkozik.

A lakóépület melletti kertben egy repülőgép törzse ad útbaigazítást: jó helyen járunk. Kopogtatásunkra egy Faltaffhoz méltó alkatú, rokonszenves, jóvialis ember – a házigazda, Bircsák Károly – nyit ajtót.

– 1951-ben végeztem Békéscsabán – kezdett bele némi unszolás után házigazdánk a beszélgetésbe. – A Magyar Repülő Szövetség képzésén szerezttem repülőmérnöki diplomát, és ezt szerettem volna hasznosítani egész életemben.

– Mit ért azon, hogy „szerettem volna hasznosítani”?

– Higgye el, rengeteg pofont kaptam az életből! Ma sem tisztázódott, hogy végül is miért rúgott belém mindenki, lehet, hogy egyszerűen csak a személyem volt ellenszenves egykori feletteseimnek. Mindig tenni, alkotni szerettem volna, imádtam a repülőgépeket. 1973-ig a Komárom megyei Kécskéd repülőterének voltam előbb beosztottja, majd parancsnoka. Az akkori vezetési rendet ma már nem kell senkinek sem különösebben ecsetelni, lényeg az, hogy sem a feletteseimmel, sem az akkori MSZMP megyei vezetőivel nem találunk meg az összhangot az együttműködéshez. Felügyeleti szertünk a Szabadágharcos Szövetség (majd jogutódja az MHSZ) mindenben kifogásolta vezetői tevékenységem.

– Próbálta tisztázni helyzetét feletteseivel?

– De mennyire! Rajtam igazán nem múltot, de egyszerűen lehetetlennek tettem, bármit akartam csinálni. Szakmai és emberi nézeteltéréseink sokasodtak, már az örület határán voltam. 1973-ban nagy nehezen hozzájutottunk a turista útlevelehez. Felpakoltam a feleségem, a kiskorú gyermekem és Svájcig meg sem álltunk.

– Volt ott ismerőse?

– Egy nagyon távoli barátom kívül senki. Tulajdonképpen nem is maradtunk ott sokáig, továbbmentünk NSZK-ba, de a munkalehetőségek... Szóval próbáltunk ezt is, azt is, aztán visszamentünk Svájcba. Hosszú évek teltek el, mire kezdtünk egyenesbe jönni. Természetesen ott is a „szermemmel”, a repülővel foglalkoztam, foglalkozhattam. Amikor anyagilag lehetőségtünk adódott arra, megalapítottuk a „BIRAIR” céget, amely bejegyzett vállalkozásként ma is működik Svájcban. Eljött a várva-várt siker időszaka.

– Ha sikeres volt, miért jött haza?

– Édesapám halála volt az egyik ok, a másik pedig az, hogy itthon is szerettem volna bizonyítani, így 1983-ban feleségemmel hazatelepültünk. Fiam kint maradt, ő foglalkozik most Svájcban a BIRAIR-rel. A szüleim által ráhagyott házbán – Héregben – szeretünk volna kamatoztatni a repülőszakmában szerzett ismereteim. Mondanom sem kell talán, 1983 még nem a szabad vállalkozások ideje volt. Támadások érték a „jogtalan” távozásom miatt, a hatóságok a káknán is csomót kerestek. Mostanra már úgy-ahogy megbékéltek velem az emberek, a hivatalok, s talán mégis megvalósíthatom álmomat, hogy itthon hozzak létre egy repülőgép-összeszerelő üzemet.

– Itt Héregben akarja ezt megvalósítani?

A házigazda – válasz helyett – körbevezetett birodalmában. Az évről évre jobban bővített műhelyben összeállításra váró repülőgépeket, gyönyörűen feljavított motorok garmadát láthattuk. A szakmájáért fanatikusan lelkesedő mester csillogó szemmel mutatott rá egyik büszkeségére, egy LYCOMING típusú 275 lóerős motorra, amely már néhány társával valóban csak a beépítésre vár.

– Tárgyalásaink már előrehaladott állapotban vannak több céggel is – folytatta a mester. Elképzeléseimet a helyi önkormányzati vezetők is támogatják. Szeretnék magyar alapanyagból összeszerelni gépeket. A motorok egyelőre külföldiek lennének, de nem megoldhatatlan, hogy teljes egészében hazai alkatrészekből szerelhesünk. Minden ehhez szükséges dokumentációnak a birtokában vagyok, s néhány milliós befektetéssel – az állam részéről – létrehozhatjuk a magyar összeszerelő műhelyt. Ma már megfáradtam egy kissé, de minden részsiker új erőt ad a további munkához. Végso soron azt szeretném, ha álmaim megvalósítását egy családi vállalkozásban látám kiteljesedni, ami ma már talán ki is vitelvezhető, nem csak álom – fejezte be beszélgetésünket Bircsák Károly.

Berg Endre

Két-három éve mesélte el nekem egy Svájcban élő magyar barátom különös élményét. Egy verőfényes vasárnap délután kiszáll a kocsijából, hogy egy kis sétát tegyen a Zürichi tó partján. Nem valahol vidéken, hanem a város közepe, ahol ebben az időben csak úgy nyüzsgött a mindenféle rendfőrangú polgárok tömege. Alig tett néhány lépést, mikor egy kietes külsejű alak toppant eléje. Kezében injekciós tűt tartott és felkínált neki 20 frankért egy „utazást” az álmok birodalmába. Barátom elhárította magától az előzékeny ajánlatot. Pár méternyire tőle már egy fiatal lány fetrengett, a kábítószerrel eszméletlenül. A vasárnapi békés polgárok alig vetettek rá egy rosszalló pillantást, barátom azonban megfordult, szaladt visszafelé a főútvonalra, ahol azonnal bele is ütközött egy rendőrből. Jelentette neki, hogy mit látott, felhíborodástól elcsukló hangon, a rendőr azonban állat vont. Kijelentette, hogy neki ahhoz, hogy ott a nyilvános sétateret kábítószerrel árulnak, semmi köze, barátom azonban fizesse ki a bírságot, mert a kocsiját tiltott helyen állította le.

A „Schweizer Illustrierte” c. ismert svájci képeslap az elmúlt hetekben megrázó riportot közölt a zürichi főpályaudvar aluljárójának „lakóiról”. Az aluljáróban évekkal ezelőtt fényes üzletek rendeztek be, mert forgalmas helynek számított. Egy idő óta ezt a helyet azonban kétes alakok lepték el, akik a földön gubbasztva töltik a napot, éjszakára pedig piszkos pokrócokba burkolva, vagy rongyos hálószatokba bújva húzzák meg magukat. Egyesek közülük, akiknek még hálószatokra nem telik csak egy telefonfülke padlóján alusznak összezugorodva és csak a hajnali rendőrájáró rúgásaira mozdulnak meg fáradtan, elcsigázva. Van olyan is, aki nem mozdul többé, őt elviszik a hullaszállítók.

Hajléktalanok, Európa egyik leggazdagabb városának közepe! Többségük kábítószeres, aki már végleg a társadalom szélére sodródott. Lakása sincs, és koldulással vagy lopással szerzi meg magának a nélkülözhetetlen kábítószerrel járó összeget. Ott van a 18 éves lány, akinek tele van a karja szűrt sebhelyekkel, de áruba bocsátja magát potom pénzért, hogy a napi drogja meglegyen, vagy a fiatal ember, aki homoszexuálisoknak kínálja magát szintén a napi kábítószer-adagijáért.

Mindennapi látvány, hogy nyilvános helyen, vonat dohányzó részében tizenéves fiatalok kábítószerrel teli cigarettát sodornak, rágyújtanak és a jellegzetes émelyítő szag szétárad a levegőben. Senki sem teszi szót. Kezdi az enyhébb szereken, de folytatják a különböző vénába oltott komolyabb drogokkal, mely végén menthetetlenül a pusztulásba sodorja őket.

Nem messze a zürichi főpályaudvartól, a múzeumkert egy kis hídján mindeki szeme láttára állandóan virágozik a kábítószerkereskedelem. A rendőrség is ismeri a helyet, de nem avatkozik bele az efféle magánügyekbe. Érthető, hogy miért, ha elolvassuk a sajtótudósítást, mely közli, hogy egy hajdani főbíró, jogász, Erhard Schweri 112 oldalas beadványt szerkesztett és benyújtotta a zürichi legfelsőbb bíróságnak.

Bankárok és füvesek

A beadvány adatokkal bizonyítja, hogy a zürichi járásbíró, Max Spörri 1985 óta beszüntette a nyomozást és elodázta a bírósági tárgyalást több kábítószercsempészéssel gyanúsított személy ügyében. Minek akadékoskodna hát az egyszerű közrendőr, ha maga a járásbíró úr is szemethun? A kábítószerkereskedelem a nemzetközi szervezett bűnözés hálózatába tartozik. Irányítói titkos nagyhatalomnak számítanak, akik hadsereget tartanak fenn, és ha kell, még az Egyesült Államok elnökével is készek felvenni a harcot. Nyilvánvaló tehát, hogy számukra a svájci rendőrség, a zürichi járásbíró lekenyerezése csak a hétköznapi, apró ügyek sorába tartozik. A kábítószerkereskedés kiünző jövedelemforrás olyan feddhetetlen életű személyek számára is, akikről soha senki nem merné feltételezni, hogy bármiféle kapcsolatuk lehetne a nemzetközi szervezett bűnözéssel.

A bűnöző szervezetek szeretnék valahol biztonságba helyezni törvénytelen úton szerzett millióikat. Erre a célra kiválóan alkalmasak a svájci bankok. Svájcban van ugyanis egy törvény, amely védelmezi a bankok titoktartási jogát. Ez annyit jelent, hogy egy svájci bank nem köteles elárulni semmiféle bel- vagy külföldi hatóságnak, hogy valaki milyen értékű összeget helyezte el benne a saját számlájára. Ez a törvény természetesen nem a kisembert védi, aki éveken át összekuporgatott magának néhány ezer frankoskát, hanem azokat, akik milliókat vagy éppen milliárdokat akarnak gondosan elrejtetni a világ szeme elől.

A svájci sajtóban az utóbbi években egyre többet emlegetik a „pénzmosás” néven ismert műveletet. Ez abból áll, hogy valaki törvénytelen úton szerzett jövedelmét törvényes jövedelemként szeretné elhelyezni a bankba. A piszkos pénzt tehát tisztává akarja mosni. Elvégre senki sem jelentheti be hivatalosan, hogy ő gengszter, vagy maffia-vezér, aki mások szervezett kirablásából él a szó legszorosabb értelmében, illetve éppen kábítószerkereskedelemből, amely emberek ezreit sodorja a halálba. A bűnözőnek, ha mesterségét továbbra is háborítatlanul kívánja folytatni, tisztá emberként kell megjelennie a világ előtt. A piszkos pénzek megtisztítására szolgálnak a „pénzmosodák”. Ezek olyan vállalatok, melyek csak papíron folytatnak bizonyos ipari vagy kereskedelmi tevékenységet, valójában azonban csak a piszkos pénzek álcázására szolgálnak. Abból élnek, hogy a törvénytelenül szerzett pénzeket törvényesítik, azáltal, hogy saját, hivatalosan bejegyzett, engedélyezett tevékenységükből származó összegként rakják be őket a bankba. Hivatalosan tehát már a banknak sem kell okvetlenül tudnia, hogy a pénz nem becsületes jövedelemforrásból származik. A bűnözők a jól végrehajtott álcázásért olyan jól fizetnek, hogy a vállalatnak alig van szüksége ténylegesen önálló tevékenységre. Svájcban számos olyan bejegyzett cég működik,

amelyről senki sem tudja, hogy tulajdonképpen mivel foglalkozik. Vagy ha tudja is, épeszű ember hamar rájöhet arra, hogy az illető vállalat bevallottan folytatott tevékenységéből egy hétig sem tudna megélni. Ennek ellenére léteznek. A két köpenyes ember a raktárban eligazgat néhány ládát, az elegánsan berendezett irodában a titkárnő naponta megír egy-két semmitmondó levelet, a boltban az elárúsító lány akár nyugodtan regényt olvashat munkaidő alatt, mert egyáltalán nem számít, hogy eladott-e valamit a ragyogóan kiállított árukból. Raktár, bolt, iroda mind csak szemfényvesztés. A legfontosabb munkát a könyvelés végzik. Ott mossák tisztára a piszkos pénzeket.

Ilyen cégek már régóta működnek Svájcban, a kábítószerkereskedelem felélenkülésével azonban egyszerre rájuk irányult a figyelem. Felszínre került néhány botrány, mely megmozgatta a közvéleményt. A hullámok egészen a legmagasabb körökig csaptak fel. A sajtóhírek szerint a fribourgi egyetem jogi karán neves jogászok és bankárok tartanak külön szemináriumot a jövődől jogászoknak a pénzmosás lényegéről. Jó, ha tisztában vannak vele, amikor kikerülnek a világba, mert így kevesebb meglepetés érheti őket. Változtatni ugyanis ügysem tudnak a helyzeten, legfeljebb csak alkalmazkodni az adott körülményekhez. Lényeges változást csak a bankok titoktartási törvényének feloldása jelenthetné, ezt azonban a svájci állam aligha fogja megtenni, mivel egyenlő lenne számára az öngyilkossággal. Svájc jövedelmét nemcsak az órapárnak, a sajtógyártásnak köszönheti, hanem a bankoknak. Semlegességét, függetlenségét nem a jól felszerelt hadsereg, a magas hegyek védelmezik, hanem a bankok, melyek biztos menedéket nyújtanak a világ valamennyi bűnözőjének piszkos, vagy tisztára mosott pénze számára, anélkül, hogy áruklodnának. Elvégre a pénznek nincs szaga – ahogy mondani szokták. Ezt a közmondást írhatná zászlajára az összes svájci bank és velük együtt a semleges, demokratikus Svájci Állam-szövetség is.

Az említett fribourgi jogi szemináriumon egy ismert bankár elmondta, hogy a svájci bankok ügyleteik 60%-át Svájc határain kívül bonyolítják le, és így gyakran előfordul, hogy ügyfeleiket nem ismerik. Ez nevéstégesen olcsó kifogás. Mindenki tudja, hogy a svájci bankok, ha szükség van rá, bárkinek az anyagi körülményeiről tájékozódhatnak a legrövidebb időn belül. A bankok tehát nagyon is jól ismerik azokat az ügyfeleiket, akik kétes forrásból származó pénzeiket viszik hozzájuk. Legjobb bizonyítéka ennek nem egy államfővel, uralkodóval, diktátorral kötött bankügylet. Az államfő, diktátor, vagy maffia-vezér rendszerint nem az egész vagyonát, hanem annak azt a tekintélyes hányadát helyezi el svájci bankban, melyet kizárólag saját maga számára szeretne megőrizni. A legtöbb esetben nincs olyan bizal-

mas cinkos- vagy munkatársa, barátja, rokona, ismerőse, akivel osztokodni kívánna, vagy akitől nem tartana, hogy alkalmasint becsapja, kirabolhatja. Ezért a tekintélyes összeget olyan feltétellel helyezi el a svájci bankban, hogy azt vagy annak egy részét csak az ő saját kezű aláírására lehessen kiadni. Legvégső esetben esetleg ki lehet adni olyan személynek, akinek a tulajdonos saját kezű aláírásával meghatalmazást adott.

Mivel gengszterfőnököket és diktátorokat gyakran érhet egészen váratlan halálos baleset, az említett körülmények között ők a svájci bankok legszívesebben látott ügyfelei. Hirtelen elhalálozásuk esetén sem maguk nem vehetik ki többé a pénzt, de általában arra sem marad idejük, hogy más valakinek írásbeli meghatalmazást adjanak. A biztonságba helyezett tekintélyes összeg tehát mindörökké a svájci bankban marad és végeredményben Svájc vagyonát gyarapítja. Ez lett a sorsa a kivégzett cár bankbetéjének, melyből Leninnek egy huncut vasat sem láttak, vagy a második világháború után sok zsidó vagy náci vagyonnak. A legfrissebb eset éppen napjainkból származik. A bankok először nem akartak tudni róla, hogy Ceausescunak egyáltalán lett volna nála bankbetéje, később azonban közölték, hogy a számlán levő összeget a szabály értelmében kizárólag Ceausescunak személyesen, vagy az általa írásban felhatalmazott személynek szolgáltatathatják ki. Mert ugye a szabály az szabály és rendnek muszáj lenni. A diktátor rablott pénzei tehát a bankban fognak maradni. Ugy is lehetne mondani, hogy a román forradalmat elsősorban – legalábbis az anyagi hasznot tekintve – nem Románia, hanem Svájc nyerte meg. A bankok megbízhatóságukat kockáztatnák, ha kiadnák a pénzt más személynek, mint annak, aki felvételre illetékes. A törvénytelen úton szerzett pénz megtartásával viszont akarva-akaratlan a bűnözők cinkosává válnak. A bank pénze végeredményben hasznot jelent az államnak. A törvénytelen úton szerzett pénz is, tehát a kábítószerrel eladásából származó komoly összegek is. Ezért nem veszi fel az állam hathatósan a küzdelmet a kábítószeresek árusítása ellen. Hivatalosan ugyan nincs engedélyezve a kábítószerkereskedelem, időnként még le is tartóztatnak egy-két kábítószercsempészt, és ezt vastag betűkkel kiírják az újságokban is. Ugyanakkor pedig a hatóságok szeme láttára, nyilvánosan árusítják a kábítószer. A szolgáltatott teljesítő rendőr félrefordul, ha látja és megbírásgolja az autótulajdonost, aki a tilosban parkolt. A vasúti aluljáróban pedig egyre növekszik a kábítószer lezúllított emberi roncsainak a száma. Nemsokára elkészül a kibővített új zürichi főpályaudvar, még több aluljáróval, még több férőhellyel. Ha pedig ez sem lenne elegendő, majd létesítenek jótét lelkek kezdeményezésére szállásokat a drogosoknak, ahol még sterilizált injekciós tűkkel is ellátják őket, nehogy fertőzést kapjanak mielőtt elindulnak az utolsó halálos „utazásra”. A kábítószerkereskedelemből húzott haszonból futja majd bőven efféle emberbaráti intézményre is.

Zürich, 1990. február Vezényi Pál

Miért korlátozzák a rubeleszámolású exportot?

Moszkvában adjuk el amit Münchenben megveszünk

A kereskedelmi miniszter januárban azonnali hatállyal felfüggesztette mintegy 1700 magyar vállalat idejére érvényes rubeleszámolású-export engedélyét. A továbbiakban csak a fokozatosan, a szovjet vízszontszállítások ütemének megfelelően kiadott új engedélyek alapján lehet a szovjet piacra exportálni. A drasztikus intézkedés érthetően óriási visszhangot keltett, a Figyelő című hetilapban néhány nagy gyár vezetője olyan abszurdnak tartotta, hogy úgymond nem is hajlandók tudomásul venni. Alig két hét után a Csepel Autó a fizetésképtelenségre hivatkozva megszüntette a beszállítást az Ikarusznak, és ezzel megkezdődött a dominók borulása. Az Ikarusz fokozatosan kénytelen termelése nagyobb részét leállítani. A tovagyrúzó hatás mintegy száz vállalatot érthet csak ennek az egyetlen terméknek az esetében.

De mi van a háttérben, mi indokolta ezt a kétségelentül drákói és nem alap-

talánul a kézivezélés legszebb korszakához hasonlított döntést? Három összefüggésre kell utalni, ám a jelek szerint az érintett hazai vállalatok egyiket sem hajlandók tudomásul venni, annál inkább, mivel évtizedeken át egészen másféle érdekeltségben dolgoztak. Tavaly csaknem egymilliárd rubellel adósodott el Magyarországgal szemben a Szovjetunió, csupán az áruforgalomban. Ennek a fő oka, hogy évről évre egyre kevésbé tud és talán akar, olyan árut felkínálni, amelyre nekünk szükségünk van. Az idén nemcsak a tavalyi túlszállítást kell ledolgozni, hanem mindenképpen meg kell akadályozni, hogy még egy ilyen katasztrófális többlet létrejöhessen.

A másik tényező, hogy a magyar-szovjet kereskedelemben a legrövidebb időn belül át akarunk térni a dollárelszámolásra. Ebben az esetben várhatóan igen jelentősen megváltozik az exportált áruk jellege, összetétele, azaz egy igen konzervatív termékösszeté-

lő kivitel, mint amilyen még az idej is, mindenképpen korlátozni kell.

A korlátozás további indoka, hogy mind több dollárért vásárolt alkatrész vándorolt az utóbbi években a Szovjetunióba készáruba beépítve. Ily módon olyan helyzet állt elő, hogy felvettük a dollárkölcsonst magas kamatra és továbbadtuk a keleti partnereknek mint rubelkölcsonst, lényegében ingyen használatra. Az érintett vállalatok, mindenképpen a gépipariak – hiszen várhatóan az ő keleti exportjuk csökken a legdrasztikusabban, 30-40 százalékkal – most felhíborodnak, tiltakoznak, de még reménykednek. S ezen nincs mit csodálkozni. A KGST-tervezetetés korábbi gyakorlata szinte teljesen kiölte a vállalatokból a rubelviszonylatba exportáláskor a piaci gondolkodást, hiszen a valós költségeköt, a valós piaci kereslettel teljesen elszakítva, agyonítmogatótt és átláthatatlan árakkal dolgoztak.

A szovjet piaccal való kapcsolatunk gyökeres átalakítása várhatóan jó né-

hány korábban akár igen jónak minősített vállalatot egyszerűen megbuktat. Azoknak, amelyek idejekorán számoltak az évtizedeken át jó üzletnek számító rubelexport jelentős csökkenésére, és megkezdtek a minden piacon eladható termékek kifejlesztését, nagyobb reményük lehet a piacváltásra.

P. É.

Litván monológ

„Egy észak-litván faluban születtem 1939-ben. Szüleim középparasztok voltak, így viszonylag jól éltünk az önálló Litvániában. Mindez azt jelentette, hogy a szovjet hatalom kiterjeszkedése után családunk kulák gyanúsának számított. Tudni kell, hogy a húsz évig független Litvániában gyors polgárosodás ment végbe, az emberek öntudatosak lettek. Apám szorgos, a munkát szerető ember volt, nem igazán hívó, de kitűnő orgánusát az egyházi szertartásokon szólóénekesként kamatoztatta. Anyám ezzel szemben mélyen vallásos, karoim rokonsággal bíró asszony. (A karoimokat Vitautas fejedelem telepítette be délről, s testőrként szolgálták őt.) Az erőszakos kollektivizálás a mi családunkat is szétzilálta, amiért romba döntötte a litván falusi hagyományokat, szokásokat, az emberek közötti addigi meghitt kapcsolatokat. Mivel a litvánokat a sok évi cári uralom és állandó fenyegetettségi érzés óvatosságra tanította, bizalmatlanul fogadták az új szovjet hatalmat. A világháború után vidékeinket végzetes megosztottság jellemezte. Egyrészt a szovjetek, másrészt az erdőbe menekültek állandóan szorongatták a falvak népét. Az erőszakosan megalakított kolhozok adót fizettek mindkét

félnek. S ha bármelyik azon kapott valakit, hogy kapcsolatot tart a másikkal; lecsaptak rá és megölték. Állandóvá vált a félelem, a bizonytalanság, ráadásul a kolhozok tagjaiknak nem fizettek. A rettenetes szegénység közepette a becsületesek, meg a lopni nem merők nélkülöztek legtöbbször. Mi gyerekek e végzetes megosztottságot és nincstelenséget látva cseperedtünk. Az egyik bátyám – titokban, hiszen ha az erdei fegyveresek megtudták volna, rettegünk kellett volna a bosszújukat – Kanusba ment tanulni. A másik bátyám, aki kolhozban dolgozott, egy ízben terményt szállított a városba. Ez ugyan csak főbenjáró bűnnek számított, ha elkapják, az erdei fegyveresek akár meg is ölheték volna. A bátyám indulás előtt tétozott, egy kis időre megállt a házunk előtt. Ezért feljelenítették a szovjeteknek, akik őt évre ítélték.

Szőrnyűséges volt hát az élet, s az említett kettős hatalom egészen Sztálin haláláig tartott. Ekkor enyhült valamit e fojtogató légkör, s az emberek kezdték reménykedni. Szibériából lassan visszazsárlingóztak az odahurcolt túlélők. A kolhozok végre munkabért fizettek. A lelkek sérelmét azonban nem sikerült kiheverni. A falura valaha oly jellemző egymás iránti figyelmesség

–Elmondja
Mykolas Karciauskas
költő és műfordító
Vilniusban –

és segítőkészség elapadt, mint a kiszáradt kút. Elmaradtak a közös ünnepek. Minden sivárrá lett és szeretet nélküli. Kimondhatatlanul sok szennyet és piszkot látva telt a gyermekkorom, mely középiskolásként, már Hruscsov ideje alatt javult valamit. Az 1956-os magyar forradalomról nagy viták dúltak az iskolában. Hallgattuk az idegen nyelvű rádió adásokat, s így teljesebb információkat szereztünk. Általános volt a véleményünk, hogy miért kell a szovjet tankoknak beavatkozniuk egy másik állam ügyeibe! Nem fogadtuk el a beavatkozás melletti hivatalos érvelést! Noha többnyire – s én magam sem – nem voltunk vallásosok, az események ismeretében, mintegy tiltakozásként eljártunk a vallási szertartásokra, ünnepekre. Noha jó tanulmányi eredményeim voltak, az iskola nem javasolt továbbtanulásra. Azt írták jellemzőbe, hogy ideológiailag gyenge verseket írok, ezért csak földművelésre vagyunk alkalmasok. A Vilniusi Egyetem jogi karára – ahova jelentkeztem – így persze nem vettek fel. Arra a karra, ahol a felvételi iratokkal hivatalsegédként a kar egykori dékánja foglalkozott. Mert ő meg erre bizonyult alkalmasnak. Hogy miért? Még dékánként tett egy megfontolatlan, noha igaz kijelentést. Eszerint a komszomolista lányok egy része már férjhezmenetel előtt állapotos. No, de ilyet! Hát ez a hivatalsegéd javasolta, hogy menjek el katonának, utána több esélyem lesz az egyetemi felvételre. Így is lett! Három évi szolgálat után egyetemista lettem. Tanulmányaimat befejeztem, jogászként azonban soha nem dolgoztam.

A hatvanas évek elejétől rendszeresen megjelentek a verseim. Összeállt egy kötetem is, úgy volt, hogy 1970-ben megjelenik, végül a szerkesztő megjegyezte, s mondván, ideológiailag gyengék, elutasított. Két évvel később a kötet erősen megcsönkít

va mégis megjelent; a hajdani szerkesztő pedig évek óta a SZER munkatársa. Magyarországon a hetvenes évek elején jártam először. Akkoriban nagyon érdekelt a grafika és az ex librisek, s ezekkel foglalkozó emberekkel voltam kapcsolatban. Ismertem *Bojtár Endrét*, aki már akkor is a litván irodalom fordítója és magyarországi terjesztője volt.

Nagy öröm látnom, hogy az Akadémiai Kiadó megjelentette *Litván kalauz* című könyvét az idén, hiszen az itteni események bizonyosan felkeltik az egész világ, s így a magyarok figyelmét is. Azóta is sok emberrel, elsősorban írakkal, képzőművészekkel volt és van kapcsolat. Azóta többször is jártam Magyarországon, többször voltam balatoni alkotótáborban.

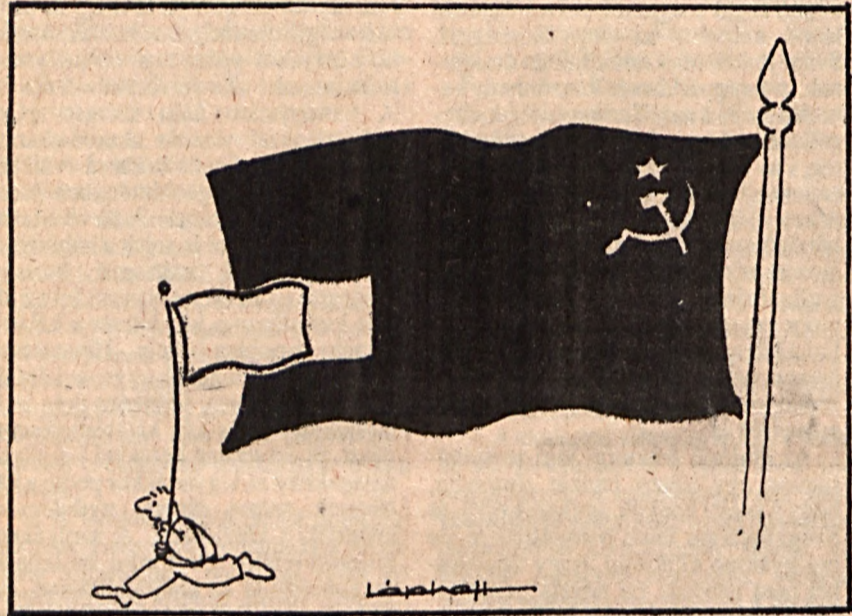
Régi vágyam egy magyar klasszikusok műveiből összeállított litván nyelvű antológia, s elkészült a litván irodalom magyar barátait bemutató kötetem. Az első magyar író egyébként Jókai Mór volt, akinek valamikor az 1890-es években, tehát úgy száz éve egy regénye jelent meg nálunk. Magyarország történetét megismerve csodálattal adózom ennek a népek, amiért az adott környezetben képes volt megőrizni kultúráját, önállóságát és államiságát. Egy, még a magyarnál is kisebb nép fiának igazán nagyon tanulmányos a nemzeti identitás megőrzésének ez az örökös, szüntelen, harc közepette történt megőrzése, mely mégsem vezetett el a felmorzsolatáshoz. Többek között ezért is vonzó és ütközatos ország ez számomra. Mi, balti kis államok polgárai fejlődésünket sok tekintetben hasonlónak véljük a közép-kelet-európai fejlődéshez. A nagy államok között mi is – különösen Litvánia – alaposan útban vagyunk. Szeretném elmondani, hogy *Gediminas* nagy fejedelmünk a keresztény országokból hozott különféle szakembereket, tanítókat, művészeket. A balti egyetemeken Európából jött tanárok oktattak. A lettek, litvánok és észtek így az európai kultúra levegőjéből lélegeztek. Jellemző, hogy az üldözött felvilágosult gondolkodók úgy Belorussziából mint Ukrajnából ide menekültek, hiszen itt nyugodtan élhettek és békében dolgozhattak. Nem kellett félniük semmiféle üldözéstől. Litvániát mindig is nagyfokú vallási tolerancia jellemezte, ellentétben a

pravoszláv elnyomó gyakorlattal. A litvánok katolikusok, noha közel sem olyan vallásosok mint a lengyelek, a lettek és észtek, pedig főleg kálvinisták. A litván képzőművészek Varsóba és Rómába jártak tanulni. Felvilágosodásunk a lengyelrel rokon. Minket és a letteket erősebben jellemez a népi, paraszti hagyományok továbbélése, míg az észteknél nagyobb teret kapott a városi élet. Előbbi kettő prózája és költészete sokkal inkább foglalkozik a falu életével.

Az érdeklődés kedvéért megemlítem, hogy Vilniusban európai hírű könyvkiadó hálózat működött; itt nyomtatták ki az első szláv nyelvkönyveket. Mint mondják a balti államok Nyugatról kapták a kultúrát. Oroszországból a bundát. Ez a bunda sokba került, mivel földrajzi helyzetünk olyan szerencsétlen, hogy Oroszország a tengerhez a Baltikumon keresztül próbált ablakot nyitni. A második világháború előtt volt olyan elképzelés, hogy jöjjön létre egységes balti konföderáció, ez azonban, mint tudjuk, akkor nem valósult meg. Ma irodalmunkat és művészetünket áthatja a törekvés, hogy végre Litvániáról szóljanak a művek a gyökerektől napjainkig. Korábban is születtek értékes alkotások, csak nem jelenhettek meg. *Jonas Avyzius* például tizenöt évnél is régebben írt a falvak elnéptelenedéséről, de sokáig kiadatlanul hevert a műve. Ugyancsak nagy késéssel, húsz év után adták ki a *Fekete fenyők* című kötetet egy másik szerzőtől, mely ugyancsak a litván falvak fájdalmas sorsáról szól. Jelentős, a nyelv és a nemzet viszonyát boncolgató drámákat írt *Marcinkevicius*. Magyarul is megjelentek. Végül különleges hely illeti meg *Kazys Saja* művészetét, mely a történelmi eseményeket úgy ábrázolja, hogy nem támaszkodik sem konkrét személyekre, sem adott időpontra. Időpont pedig lenne, említünk meg közülük hármat. Február 16 a litván önállóság napja. Május 21-én és június 14-én a sztálini deportálásokra szoktunk emlékezni. Előbbi a háború alatt, utóbbi a második világháború utáni és Szibériába vezető deportálások emléktünete. Sokat, nagyon sokat lehetne persze még mesélni. Most azonban legyen elég ennyi!”

A monológot lejegyezték:

Diczházi Bertalan
és Polgárdy Géza

Léphaft Pál karikatúrája az újvidéki Magyar Szóból

A magyarországi német származású és német nevű magyar állampolgárok közül 60-65 ezer, zömében fiatalokú nőt és férfit a szovjet katonai parancsnokság 1944. december 22-én kelt 0060.sz. titkos parancsa alapján a szovjet katonai hatóságok és a Debrecenben megalakult Ideiglenes Magyar Kormány közötti megállapodás alapján hurcolták el a Szovjetunióba.” (MNSZ., Állásfogl. üi. sz. 624-1/2).

*

„Tisztelt Miniszterelnök Úr! A Magyarországi Németek Szövetsége 1990. február 24-én Budapesten tanácskozást tartott, amelynek résztvevői megtárgyalták az 1944/45. fordulóján a Szovjetunióba kényszermunkára hurcolt magyarországi németek rehabilitálását és kártalanítását. Annak idején elhurcolt 60-65 ezer magyarországi német származású és német nevű személy képviselőjében közel 200 olyan érintett jött össze, akik – mint a legfiatalabbak ma – 65-75 évesen az igen szomorú, tragikus események felelevenítésén kívül a jogsérelemmel kapcsolatos véleményünknek és ezzel együtt jogos követeléseinknek adtak hangot.”

(Részlet Hambuch Gézának, a MNSZ főtitkáranak Németh Miklóshoz intézett leveléből.)

*

A 200 „érintett” egyike Brandt János nyugalmazott bányamérnök.

– Brandt úr, az ön felszólalása élénk visszhangot váltott ki a jelenlévőkben. Ismertetőnk kérem megnyilatkozásának lényegét?

– A kollektív büntetés semmissé tételéről szóltam, arról, hogy az új Ország-

gyűlés nyilvánosan mondja ki, ez a mód-szer, a velük való bánásmód törvénytelen. A kollektív büntetési módot oldják fel, s hogy ezt kihangsúlyozzotta az új összetételű Parlament tegye meg. Minden faluban alakítsanak bizottságot, amely a tényfeltá-

„...addig
nem
akarok
meghalni...”

Egy rehabilitálási konferencia margójára

rást pontosan végzi el. Összegezi a tényleges károkat, munkáját pártatlanul végzi el, végül jelentést tesz a kinevezendő kormánybiztosnak. Hozzászólásom (amire mindössze öt percnyi időm adatott) igazi visszhangját a kártérítésekkel kapcsolatos javaslataim váltották ki.

– *Konkrétan?*
– Javasoltam, hogy kártérítést kell fizetni az elkövetett bűnökért. Minden egyes halottért 500 ezer Ft jóvátételt kell adni a családjának, kapja meg a feleség, ha az már nem él, úgy a törvényes örökös. Ebből az akkori családfenntartók az 50%-át kapják. Kártérítést kell adni minden egyes törvénytelenségért annak, aki 5 évet (1945. jan. 2. – 1949. nov. 9.) töltött malenkij roboton, 500 Ft/hó összegben, ha ő már nem él, a törvényes örökösök, ill. az 50%-át a család fenntartója kapja meg. Aki 1948 év végéig hazatért (4 év), az – 400 Ft, aki 1947 év végéig hazatért (3 év), az – 300 Ft, aki 1946 év végéig hazatért (2 év), az – 200 Ft, aki 1945 év végéig hazatért (1 év), az – 100 Ft havi kártérítést kapjon a fenti feltételekkel. A jelenleg járadékban részesülők nem értendők ide! Összefoglalva: a kollektív büntetést kol-

lektív jóvátétel kövesse! Így lehet, kell, igazságot szolgáltatni.

– *Hogyan fogadták a javaslatokat?*
– Vastappsal.

– *Bizonyára ismeri az „üres buksza” elméletét. Milyen forrásból látja megvalósíthatónak javaslatát?*

– Kérem szépen, ahol az adósságállomány 21 milliárd dollár körül mozog, ott egy milliárd forint igazán nem jelenthet gondot, ha ezzel elégtételt szolgálhatunk. Cselekedni gyorsan kell, mert 45 év elteltével az emberek jó része már idegenbe szakadt vagy itthon halt meg. Sokat segít, aki azonnal segít – jelszóval kell a jóvátételt megkezdeni. Javasoltam, s követeltem több száz ártatlan nevében, hogy az NSZK segítségét is kérjük az ügyben.

– *Mi a véleménye az egyszeri kártalanításról?*

– Egyetértek vele. Mint ahogy az a konferencia állásfoglalásában is szerepel: „3/c.pont. Az elhurcolásban eltöltött idő arányában minden igényjogosultat egyszeri anyagi kártérítésben kell részesíteni. Az érintettek a Recesszió Szövetség a kormányzatnak beterjesztett jóvátételi javaslatát tartják magukra nézve is irányadónak”.

– *Ki bonyolítaná le mindezt?*

– Egy megfelelő hatáskörrel felruházott országos hivatal, aminek életrehívására a résztvevők javaslatot is tettek. Kijelentették azt is, hogy a rehabilitálást és kártalanítást általános érvényű jogszabály alapján kell intézni.

– *Volt az eseménynek egy érdekes intermezzója is. Szólna erről is, kérem?*

– Igen. Nagyon megható és egyben felháborító volt annak az idősebb hölgynek a bejelentése, aki egy újságot lobogtatva kezében imígyen szól: Ha Kádár János börtönveinek kártalanításaként 176 ezer forintot kapott, akkor az itt kért összegek filléreknél is alig tekinthetők. Itt jegyzem meg, (B. J.) hogy ekkor egy bányász 70 Ft-ot keresett havonta. Kiszámoltam, ha őt életem lenne, akkor sem keresnék ennyit.

– *Brandt úr, ismereteim szerint az Ukrajna Dombasz 1026 számú légerében nem ön, hanem az édesapja szenvedett.*

– Igen, ez így igaz, én csak átteleken keresztül, de nagyon is a bőrömnön éreztem a történetet. Tizenöt évesen családfelettartó, bányamunkán kerestem meg az egész család számára a mindennapi betevő falatot. Miután a gimnáziumot is ott kellett hagynom, így dédelgetett álmodom, hogy tanító lehessen, elszállt, éppen a történet miatt. Személyes tapasztalataim túl ismerőseim, rokonaim, barátaim régebben, s most újabban elmondott panaszai bátorítottak arra, hogy szót emeljek a dol-

gok tisztázásának és jóvátételi lehetőségeinek keresésében.

– *Úgy tudom, komoly helytörténeti munkát is végzett és pontos név szerinti kimutatása is van már arról, hogy kik haltak meg 1945. jan. 2. és 1949. nov. 9. között a faluból elhurcoltak közül. Sőt! Pontosak az adatai az eltűntek illetve éppúgy, mint a hazatérteket tekintve?*

– Igen. Most jutottam el oda, hogy a névsorok 95%-os pontossággal, de elkészültek. Ennek függvényében elmondhatom, hogy a faluból (Nagymanyokról) elhurcolt 237 fő, milyen sorsra jutott. A II. világháború különböző harcerein elesettek száma 40 fő, a Szovjetunióba elhurcolt és ott meghalt 62 fő, a Szovjetunióba elhurcolt, de hazatért és itthon elhunytak névsora 73 főt tartalmaz, a hazatért és még ma is élők száma 54 fő. Sajnos, számuk egyre fogy, hisz zömében idős korúakról van szó. A hiányzó nyolc fő a jugoszláv és román határnál vesztette életét. Így teljes a névsor. Remélem ilyen formán kapnak helyet azon a felállítandó emlékművön is, amit a faluban kívánunk felavatni. Tartozunk a múltnak ennnyivel.

Az elhaltak, elhurcoltak szelleme itt van velünk, mint ahogy nagy segítség a leszármazottak tenniakarása is. Ha az anyagi jóvátétel egyelőre szerényebb módon is zajlaná le, a kollektív büntetés elvét azonnali hatállyal fel kell oldani, hogy az érintettek egyenrangú állampolgárként élhessenek, dolgozhatnak.

Már óriási erkölcsi elégtétel lenne számunkra az is, ha egy bocsánatkérő levélben megkövetnék őket. Egy idős falumbéli mondta: addig nem akarok meghalni, míg ezt a levelet meg nem kapom!

Bayer Béla

Köszöntjük

Beáta és Izodóra

nevű olvasóinkat

A Svájcban használatos, latin eredetű Beatus férfinév nőiesítéséből származik Beáta nevünk. A Beatus jelentése: boldog.

Az Izolda a német Isolde ill. az angol Isolda alakváltozatból ered. A név valószínűleg kelta eredetű.

A régiék szerint Beáta és Izodóra napja guzsalýöntő nap. Ez azt jelenti, hogy most már végleg fel kell hagyni a fonással, szövessel, hiszen itt van a tavaszi munkák ideje.

A Nap két: 05.44 óraker nyugszik: 17.58 óraker

A Hold két: 03.39 óraker nyugszik: 12.42 óraker

Meleg, napos idő

Folytatódik a nagyrészt napos idő. Egy-egy helyi záporosó csak délutántól valószínű. A legalacsonyabb hőmérséklet általában 2, 7 fok között, délyugaton és északeleten helyenként 0 fok körül, a legmagasabb 20, 25 fok között alakul.

Vállalkozói Kávéház

A Magyar Demokrata Fórum és a Vállalkozók Országos Szövetsége március 24-én 10.00 órai kezdettel rendezik meg az MDF III. kerületi szervezetének székházában (Budapest, III. Pethe Ferenc tér 2.) a Vállalkozói Kávéházat. Ennek az első ilyen kötetlen formájú kávéháznak a témája Vállalkozók a határok nélküli Európában. A rendezvényre neves vállalkozókat és gazdasági szakembereket várnak Ausztriából, Németországból, Olaszországból és Magyarországról.

Nitrogén a konzervdobozban

Svéd kutatók szerint ha egy kevés nitrogént juttatnak a konzervdobozba vagy befőttesüvegbe, annak tartalma hosszabb ideig marad friss. A levegőt felváltó nitrogén révén akár megháromszorozható az olyan termékeknek az élettartama, mint a kevés alkoholt vagy szén-dioxidot tartalmazó italoké. A nitrogén más módon is használható a tartósítási iparban. Ha az alumíniumdobozba – leforrasztás előtt – néhány csepp folyékony nitrogént juttatnak, a nitrogén elgőzölög, s a gőz fokozza a belső nyomást, miáltal a doboz ütészállóbbá válik.

Eseménynaptár

95 esztendeje, 1895. március 22-én született Kassán Illés Béla, kétszeres Kossuth-díjas író, újságíró. A budapesti egyetemen doktorált (1916), első írásait a Nyugat című folyóirat közölte. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált, majd Kárpátalján végzett illegális munkát, amiért Csehszlovákiából kiutasítva 1923-ban a Szovjetunióba emigrált. Jelentősebb regényei: Ég a Tisza, Fegyvert s vitézt énekelek, Honfoglalás, Kárpáti rapszódia, novelláskötetei közül az Aranyliba, a Háztűznéző, a Harminchat esztendő címűek. Így vallott magáról: „En előbb láttam meg a Csendes-óceánt, mint a Balatont. És Moszkva alatt 3 évvel előbb harcoltam, mint Budapest utcáin.” Nem felejthetjük, hogy publicisztikai megnyilatkozásaiban az elsőkközött volt, aki ki merete mondani, hogy a Don-kanyarban elpusztult százezrek nem hívei, hanem áldozatai voltak a fasizmusnak.

Alapítvány nyugdíjas bányászoknak

Alapítványt tettek Tatabányán a bányász nyugdíjasok megsegítésére. A kezdeményező Kapolyi László akadémikus volt, aki a szabadalmiért, találmányaiért kapott összegből félmillió forint alapítókével hozta létre az alapítványt. A Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége 500 ezer forinttal, a Tatabányai Bányák Szakszervezeti Szövetsége és a tatabányai Gallakarbon Részvénytársaság száz-százezer forinttal növelte az összeget. Az alapítvány hozadékából támogatják a Tatabányai Bányák rászoruló nyugdíjasait.

Olesó ruhavásár

Olesó ruhavásárt rendez nyugati bál ruhából az I. kerületi Vöröskereszt és az I. kerületi Hazafias Népfőnt 1990. március 22-én és 23-án 9 órától 17 óráig az I. ker. Bem rkp. 6. szám alatt. A vásár bevételét a kerületi Nagyszaladók Hetének megrendezésére ajánlják fel.

Bácskai Vera, Táncos Éva és a Történelmi Igazságtétel Bizottsága tudatja, hogy Táncos Gábor (1928-1979), a Petőfi-Kör egykori titkárának hamvait születésének 62. évfordulóján, 1990. március 27-én, kedden délután 15 órakor az új Köztemető 300-301-es parcellájába helyezik végső nyugalomra, az ott nyugvó barátai és bajtársai közelében. A megemlékezésre várják Táncos Gábor barátait, bajtársait, munkatársait, tisztelőit.

A kisgazdák kivárnak?

A választások előtti utolsó napokban minden párt óvatosan fogalmaz a várható hatalomra kerülésről, a koalíciós szándékokról. Kivételként álljon itt egy részlet a Kisgazdapárt főtitkár-helyettesétől, Gerbovits Jenőtől, aki a kaposvári nagygyűlésen az alábbiakat mondta.

– Ne vegyék nagyképűségnek, ha az Isten is úgy akarja, első párt leszünk, de a második helyből nem engedek. Az is rangos hely, akár koalícióban, akár ellenzékekben. Nem vagyok felhatalmazva, a magam véleményét mondom, mert a politikai bizottság még nem döntött, és úgy illik, hogy akkor nyilatkozzunk. De ha van véleményem, én mondom. Én az ellenzékiéssel mellet vökölok. Itt nagyon sok dolog fog összecsapódni, és a sok okos majd most mutassa meg. No meg üres spejznek bolond a háziasszonya. Aztán a föld-dolgot mi majd másképp oldjuk meg.

Hagyjuk a tülekedőket, hajtsák egymást a vályútól! Mi öregebbek emlékszünk a francia kibontakozásra, amikor volt olyan kormány, amelyik két hétig létezett. Tehát a nagy tülekedést nem ártana, ha mások csinálnák, mi meg saját dolgainkkal törődnénk. De bízunk azt a politikai bizottságra, most csak azért tettem említést, mert vidéki

főtitkár-helyettesként megfogadtam, hogy számotokra nincs tabu kérdés.

A fentihez hasonlóan vitás kérdés a pártállam emberi örökségével tervezett viszony. Gerbovits Jenő erről így vélekedett – most a pártja nevében fogalmazva.

– Abban az ominózus nyolcszázézerben, mint az köztudott és elvitathatatlan, rengeteg szürkeállomány van. Csak hogy szentnek, vértanúnak születni kell barátain, azt akarni nem lehet. (...) Mi azt mondjuk, minden segítő kére szükség van. Különösen ennek a gazdag szellemi értéknek helye van köztünk. Mi, a Független Kisgazdapárt, a damaszkuszi útnak a torkolatát jól kiszélesítettük. Tessék végigmenni rajta! Győnjön meg ki-ki a maga módján, a kalomista kalomistául, a pápisták pápistául. Tegyük rendbe saját magukban saját maguk gondjait. Mert, ha egy kicsit is igaz magyarok – amellet, hogy párttagok voltak –, akkor megvitatják saját magukkal a lényeges kérdéseket. Nem hagyjuk őket magukra, módot adunk erre a gyónásra, ez a mi segítőkézségünk. Várjuk őket, de közben a szemünk rajtuk lesz. Még egyszer nem vágnak át bennünket! – fejezte be hangos felkiáltással az üzenetet a Kisgazdapárt főtitkár-helyettese.

–fny–

Vita – valahol Magyarországon (A Financial Times karikatúrája)

"Szórszálak" a nyelven?

Eros dohányosok és olyan betegek, akik huzamosabb ideig szednek antibiotikumot, akár 2 centiméter hosszúságú szórszál-szerű képleteket is „növeszthetnek” a nyelvükön. Ezeknek a képleteknek a színe – a valódi testi szórszálhoz hasonlóan – a szókétől a mélyfeketétig terjed. Hogyan keletkeznek a képletek? Nos úgy, hogy zavar támad abban a folyamatban, amelynek során a fonál alakú szemölcsökkel az elszarusodott szövetek leválnak. Ha embertünk csökkent a dohányzás mértékét vagy felhagy az antibiotikum szedésével, e „szórszál” többnyire maguktól eltűnnek. Ha azonban ez mégsem következik be, akkor – javasolja egy kieli orvosprofesszor – a nyelvet egy olyan puha fogkefével kell ecsetelni, amelyet 40 százalékos karbamidoldatba mártottak be. Ilyen fogkefével a képletek egyszerűen „ki- és lekefélhetők”.

Választási fesztivál

A Szocialista Párt március 22-én 16 órakor a Budapesti Sportcsarnokban (XIV. kerület, Istvánmezei u. 1-3.) választási fesztivált rendez. A program előtt 14 órakor nemzetközi sajtóértekezletet tart a Budapesti Sportcsarnok IV. emeleti kiállítási termében: Pozsgay Imre, Nyers Rezső, Hom Gyula és Szafros Mátyas.

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelem. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: „Enekeltem én: Tasnádi Jánosné”. 12.50: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Fúvószenekari hangverseny a 6-os stúdióban. 14.36: Bányai gyermekmondókák. 15.00: Tűzvirág. 15.48: A Magyar Rádió és Televízió gyermekórása énekel. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Dallamok nyomában. 16.45: Labirintus. 17.00: Lakáshelyzetek. 17.30: Népszerű szimfonikus zene. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti Magazin. 19.20: Sportvilág. 19.40: A Mákvirág együttes játszik. 19.50: Újraolvassa – Gárdonyi Géza: Az a hatalmas harmadik. 20.00: Tanakodó. 21.00: Diszkotéka. 22.00: Hírvilág. 22.30: Maiholnap. 23.28: A kolozsvári Magyar Opera története.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Melina Mercouri és Joe Dassin. 9.05: Zenepalota. 10.05: Hajszálygókerek: Kóhalom. 10.20: Operaságok. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: Bioritmus. 11.25: Gramofonsztrák. 12.10: Hallgatói nóták. 13.05: Nostalgiahullám. 14.00: Lelátó – Akkor most hokij... 14.30: Rosszcsontok. 15.05: Kapcsoljuk a 2-es stúdiót. 15.19: A heavy metal kedvelőinek. 16.00: Játék tízezer forintért. 17.05: A mi utancánk – a Hungária út. 17.30: Gordiusz – Magazin törperegőknek. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Popariszma dalaiból. 20.20: Ha én lennék... – A Gordiuszban elkezdett téma folytatása. 21.05: Nemes György: Nincs titok. 21.30: Kerekes János szerzeményeiből. 22.00: Kabarécstörtők. 23.10: Sinha Moca.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Kamarazene. 10.18: Rádiószenház. 10.50: A kórusirodalom mesterműveiből. 11.30: Zenei karizmusika. 12.30: Tokody Ilona operafelvételeiből. 13.00: Hallgasuk újra! 14.00: Berlioz: Rómé és Júlia – szimfónia. 15.42: A Norvég Hadsereg fúvószenekara játszik. 16.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 17.10: Szimfonikus miniatűrök. 17.30: Rádióhangversenyekről. 18.00: Bende Zsolt: operaári-

kat énekel. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: MIKRO-fon – Mikroelektronika-számítógépek-informatika. 19.35: Budapesti Tavasz Fesztivál. Kb. 20.25: Művészjelöltek. Kb. 21.25: A Jumbo Bigband felvételeiből. 21.50: Operaest. 22.40: Barokk Muzsika. 23.19: A 180-as csoport felvételeiből.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobbij. 9.50: Párizsi magyar figyelm. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmi újság. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertetés-sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádióegyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertetés-sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvzemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Méréleg. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvzemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Méréleg. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képijság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Nina. Olasz film. 10.40: Mozgó. 10.50: Képijság. 16.15: Képijság. 16.25: Foci angol módra. 16.45: Pannon krónika – A pécsi körzeti stúdió műsora. 16.55: Hírek szerhorvát nyelven. 17.00: Hármass „csatorna”. 17.50: Kozmosz – Amerikai dokumentumfilmsorozat. 18.55:

Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Szomszédok. 20.30: Választási vita-műsor. 22.00: Képes nóták. 22.30: Huszadik századi portrék – Angol film. 23.30: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képijság. 17.15: Reklám-Időjárás-Riportok-Zene. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.55: TV2. 18.57: DVSC-Iszka Partizanske – női kézilabda-mérkőzés. 20.35: Fejezetek az első világháborúból – Angol dok. film. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.40: Napzárta. 22.25: Bombasztor – NSZK film. 23.25: Nézőpont – Beszélgetés a képzőművészetről. 23.55: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Tájéka és emberek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Az utolsó gengszter – Amerikai film. 11.50: Benny Hill-show. 12.15: Idősek klubja. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: A tudományos szerkesztőség magazinja. 14.20: Batman. 14.45: Ház az Eaton téren. 15.35: Perrine. 16.00: An-tan-ténusz. 16.35: Zenei műhely. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Mozart-hadművelet. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crast. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Először, másodszor és harmadszor... Jótékony célú árverés közvetítése a bécsi Dorotheumból. 22.20: Oldalpillantások. 22.30: Bécsi kabaré. 23.35: Hírek. 23.40: Mentolos béke – NSZK film. 1.25: Hírek.

2. műsor: 16.10: Művészlexikon. 16.15: Sport – Labdarúgó Európa-kupa. 17.15: Találkozás állatokkal és emberekkel. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.05: Spektrum. Az Oscar-díj kiosztásának előesté-

lyén. 22.00: TV-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Kedves Bill bácsi! 6.25: Halló Európa – Jó reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Vásár-piac-vélemény. 11.00: Mrs. K. hihetetlen története. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán – családrosorozat. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi! 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Vásár – piac – vélemény. 16.30: Hulk – Amerikai akciófilm. 17.10: Játékshow. 17.45: Csillagatlár. 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Wellby – családrosorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A hétmillió dolláros nő. Amerikai akciófilm-sorozat. 20.15: House II. 21.55: House I. 23.30: Hírek. 23.40: A baba igézetében. 0.50: Vásár – piac – vélemény. 1.15: Aerobic. 1.20: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Videodivat. 8.30: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időlánc. 20.00: Kitty Foyle. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Golferedmények. 22.20: Klasszikus westernek. A kansasi férfi. 23.50: Hírek, időjárás. 0.05-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Jelenidő. 16.45: Telescope. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Teleturiztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papirus. 20.00: A kilencvenes évek hangadói. 21.00: Észak-Dél. 21.30: Találkozás. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjellek. 23.45: Komolyzene. 0.10: Frankofón területek. 0.40: Műsorzárás.

SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó – filmsorozat. 9.50: Egészségvédelem. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Tévébolt. 10.30: Hűs lány és a diákiú. NSZK-filmvígjáték.

12.15: Szerencsekerek. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Perrine – rajzfilmsorozat. 14.30: Főzlecke. Horoszkóp. 14.40: Szeretethajó – filmsorozat. 15.30: Tévébolt. 16.05: Füstölő coltok. – Westernsorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok – családrosorozat. 17.35: Divatos percek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Egy Duke ritkán jár egyedül. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerek. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: T. J. Hooker. 20.55: Hírek. 21.00: Birodalom visszavág. 23.15: Hírek. Sport. Időjárás. 23.25: Elátkozott örökösök. 0.15: Filmesek órája. 0.30: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Péro Kvrzica társasága – Iskolatelevízió. 9.00: Bejelentés. 9.05: A világ valamennyi bábúja. 9.20: A gombák felépítése és szaporodása. 9.40: Polimerék. 10.00: Francia nyelv. 10.30: Hírek – Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzéki! – Iskolatelevízió. 13.45: A zene történetéről. 14.15: Német nyelv. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Sorozat gyermekeknek. 18.20: Számok és betűk – Vetélkedő. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Dokumentumprogram. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: Időjárás. 20.00: Politikai magazin. 21.05: Vetélkedő. 22.20: Tv-napló III. 22.40: A mai sport. 22.45: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.40: Műsorismertetés. 16.45: Hírek. 16.50: Tv-naptár. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Dalmáciai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Jugoszláv játékfilm. 21.30: Tv-mix. 21.40: Szaloniki: Kosárlabda EB. 22.25: Tv-kiállítás. 22.35: Kosárlabda EB. 23.15: A pénteki műsor ismertetése – Határnélküli álom.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közzé a Telehold

Utazás a hangsebesség háromszorosával

Frankfurtból Washingtonba repülni annyi idő alatt, mintha valaki vonaton Budapestről Debrecenbe utazna? Valamikor az emberre meglehetősen furcsán néztek, ha ilyet mondott, ma már azonban a repülőgépipar nagyjai az első lépést meg is tették az ilyen repülőgép megalkotása felé: többszáz millió dollárt költöttek arra, hogy kiderüljön, ez a gép valóban megépíthető-e.

Természetesen nemcsak arról van szó hogy meg lehet-e építeni ezt a gépet, hanem olyan követelményeknek is meg kell felelni, mint például a környezetvédelem, vagy a gazdaságosság. (Ezek viszont gyakran egymást keresztező, magyarán költségnövelő tényezők.) Az amerikai Országos Űrhajózási és Űrkutatási Hivatal (NASA) nem véletlenül indított az idén egy 284 millió dolláros, öt évre szóló programot annak kiderítésére, hogyan lehet a majdan a sztratoszférában (közel 20 ezer méteres magasságban) repülő gép nitrogén-oxid kibocsátását a megfelelő szintre csökkenteni. Ez az anyag ugyanis rendkívül romboló hatású a földet körülvevő és azt az utraibolya sugárzástól védő ózonrétegre. Az öt éves program kimondottan arra szolgál, hogy jobban megismerjék ezt a veszélyt, ill. olyan hajtóművet dolgozzanak ki, amely károsanyag-kibocsátása kilenczede a jelenlegi szintnek.

Az elmúlt három évben a repülőgépgyártó cégek nagyjából közös nevezőre jutottak abban: hogyan is kellene ennek az utasszállítónak kinéznie. Először is ez nem az az X-30-asnak elkeresztelt modell, mint amelyiket Reagan volt amerikai elnök vázolt fel. Az a gép a már most meglévő repülőtereket használva szállt volna fel a világűrbe, ahol a hangsebesség 25-szörösével haladt volna. (A NA-

SA szakértői szerint ez még mindig legalább negyven évre van tőlünk.)

Visszatérve a követelményekhez, az új gépnek a hangsebesség legalább két-háromszorosával kell repülnie, ami az 1976 óta közlekedő Concorde-ok sebességének másfélszerese. Ugyanakkor ahhoz, hogy gazdaságos legyen, a Concorde-nál 2,5-3-szor annyi utast, közel 300-at kell szállítania, s kétszer olyan messzire, mintegy 11 ezer kilométerre kell repülnie újrátöltés nélkül. Még két fontos paraméterre szükséges ügyelni: az egyik a zaj mértéke, a másik, s talán a legfontosabb szempont, a jegyek ára. A mostani számítások szerint ahhoz, hogy vonzóak legyenek ezek az utazások, egy majdani repülőjegy mindössze 10-15 százalékkal kerülhet többre, mint az ugyanazon útvonalon hangsebesség alatt közlekedő Boeing 747-es gépen.

Az új gépek kialakítása valószínűleg megváltoztatja a repülőgépgyártó cégek közötti verseny képét is. Ugyanis a hihetetlenül magas költségek miatt (amelyek elérhetik a 17 milliárd dollárt) várhatóan négy-öt gyártó is összefog majd. Ha azonban ezek a csodagépek valóban három óra alatt teszik majd meg azt az utat, amihez ma kilenc óra kell, s a jegyek ára sem lesz csillagászati, valószínűleg nagy sikerük lesz, hiszen nem mindegy, hogy valakinek három filmet is végig kell néznie, hogy uticéljához érjen, vagy elég, ha csak egy jót ebédel és kiolvassa a napi sajtót.

Ezeket a gépeket természetesen nem holnap fogják szolgálatba állítani. A NASA szakértői 2010-re ígérik őket, ami viszont már nincs is olyan messze. Mindössze húsz évet kell várni.

Madarász György (Washington),
MTI-Panoráma

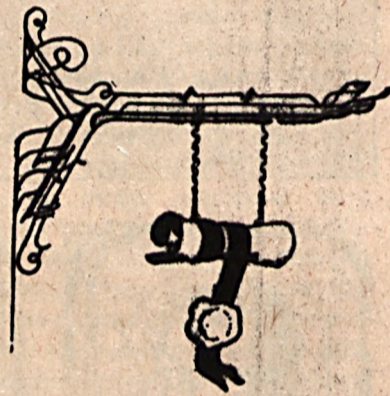
A KSZE Növénytermelési Rendszer
1990. március 22-én gépkiallítással egybekötött

MŰSZAKI NAP-ot tart.

A kiállítás felöleli a kisgazdaságok gépeitől a hagyományos gépparkig terjedő választékot, melynek megtekintésére minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Megtekinthető:

1990. március 22-én és 23-án de. 1/2 10-től du. 16-ig
Szekszárd, Páskum u-i központunkban.

KOLOFON ANTIKVÁRIUM

7624 Pécs, Sallai u. 12.

Cégtulajdonos: VÁNDOR MIKLÓSNÉ

Nyitvatartás: 9-12 és 13-17.30 óráig, szombaton 9-12 óráig
Telefon: 25-652

Robespierre-től Brezsnyevig

Tudatformáló történelemszabó

Négy évvel ezelőtt már a szovjet birodalom várható szétbontásáról beszélt Kosáry Domokos és Ormos Mária a dél-dunántúli fiatal történészek első táboraiban. Másnap Glatz Ferenc üzent ugyanerről a rendezvényről Berecz Jánosnak, hogy nem fogadja el a történetíróknak szánt utasításait, amelyeket a KB akkori titkára a Társadalmi Szemlében tett közzé. Az előadásról tévéfelvétel is készült, de a Stúdió '86 stábjá ezt akkor még nem közölte. Itt hallhatunk először megbízható adatokat a felvidéki magyarság háború utáni sorsáról és magyarországi németek kitelepítéséről Tilkovszky Lórántól és Szita Lászlótól, ők beszéltek az akkor még „aktív” Gustáv Husak magyar-ellenes kirohanásairól.

A táborok azóta is hasonló muníciót adtak, az alkalmanként részt vevő száz-százhusz történelem tanárnak, kutatónak, érdeklődőnek. Egy-egy ilyen előadás után nem lehetett ugyanazt, ugyanúgy tanítani otthon az iskolában. Most az ötödik táborra készülnek, a téma a személyiség szerepe a történelemben. Az első előadó Gombár Csaba lesz, aki politológiai szempontok alapján vizsgálja a kérdést, utána konkrét személyekről esik szó. Ludassy Mária Robespierre-ről és a jakobinizmusról, Hahner Péter Napóleonról, Andrassy György Marxról, Halász Imre Alexander Bachról, Schlett István Eötvös Józseféről, Pölöskei Ferenc Tisza Istvánról, Romsics Ignác Bethlen Istvánról, Vonyó József Gömbös Gyuláról, Ormos Mária Hitlerrel és kollaboránsairól, Molnár Imre Eszterházi Jánosról, Vida István Nagy Ferencről, Polgár Tibor Kádár Jánosról, Szabó Miklós Brezsnyevről tart előadást, és ő vállalta, hogy összegzi az egy hét alatt hallottakat.

A táborban mindekit szívesen látnak – a fiatal jelző közben zárójelbe került –, igaz, a részvételi költség közben a négy évvel ezelőti hétszáz forintról kétezer-hétszázra emelkedett. De ez igazán nem is lenne sok, ha arra gondolunk, hogy a tábor Balatonfenyvesen lesz a tótól néhány méterre július 29. és augusztus 4. között. Ha valaki kedvet kapott a fentiek alapján, bővebb információkat kaphat Fülöp Miklóstól, a tábor idei szervezőjétől a pécsi tudományegyetem állam és jogtudományi karán (Pécs, 48-as tér l.).

Gy.Á.

APRÓHIRDETÉS

MAZDA 626-os, kétezres, 5 és fél éves diesel eladó. Két-három éves 1500-as Ladát beszámítok. Érdeklődni: napközben a 74/ 16-015-ös telefonon.

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917 Ft/db, a 3-5. köteteké: 980 Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500 Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbé válik, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

Név:

Cím:

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetét
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsége során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314 Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Kedves KERESZTSZÜLŐK, keresztelési fogadalmuk betartásában segít az

fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az

életre **IGENT!** Előfizetési díj egy évre 600 forint
a hitre fél évre 300 forint

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKI AJÁNDÉK

Zivkovic a kézilabdáról

Van változás, de nem pozitív

A közelmúltban befejeződött csehszlovákiai kézilabda-világbajnokság kapcsán a nemzetközi szaktekintélynek számító jugoszláv Zoran Zivkovic nyilatkozott az újvidéki Magyar Szónak a sportág helyzetéről és a jugoszláv kézilabdáról. Az interjúból az alábbi részletet közöljük.

– Hogyan értékeli a vb-n eddig látottakat?

– Sajnos, nem érkeztem meg az első két napra, így csak az elődöntőbe tudtam bekapcsolódni. Ezek után, amit láttam, egy dolog egyértelmű: a szovjet csapat abszolút esélyesként jött ide, noha – mivel fiatal gárdáról van szó – megközelítőleg sem olyan tapasztalt csapat ez, amely erre az abszolút kategóriára minden tekintetben rászorgálna. A svájci vb után ők kezdték meg legkorábban a csapatalakítási munkát, és ők tudták hozni a legkomplettebb csapatot. Ilyen egyszerű ez! Az NDK többnyire az idősebb, tapasztalt játékosokra alapozott, bár néhány, igen tehetséges fiatal is láttam. Igen felelősségteljesen és fegyelmezetten dolgoznak, és ennek a spanyolok elleni találkozón láthatták az eredményét. A spanyolok különben remekül felkészültek és szerintem jobb helyezést is vártak a mostaninál, de egy dolgot még mindig nem oldottak meg. Ez pedig az, hogy néhány sztárjátékosuk alapoznak, olyanokra, mint pl. a félelmetesen jól védő Rico. Ha ez a néhány játékos csodát mond egy meccsen, az egész csapat menthetetlenül elúszott. A szovjetekkel ilyesmi nem fordulhat elő. Összefoglalva az egészet, úgy érzem,

az előző periódust tekintve nem sok változás történt a kézilabdában, sőt, hajlamos vagyok azt állítani, hogy minőségileg esett is a szint.

– Mit mondana a jugoszláv csapat szerepléséről?

– Véleményem szerint igen változóan játszottunk. Eddig egyetlen meccsen sem játszottunk jól mind a hatvan percen keresztül. Állandó ingadozás tapasztalható. Már ez is mutatja annak, hogy Stankovicnak és Janjicnak nem állt rendelkezésére kellő számú játékos, hogy nem volt kellő számú erős, nemzetközi rangú edzőmérkőzés. Egyszóval, nincs kontinuitás a válogatottal való munkában. Az oszcillációk ilyenkor elkerülhetetlenek. Szintén nagy baj, hogy nincs „kispadunk”. A 16 játékosból mindössze 8-9 szerepel, ami kevés, hisz

minden teher rájuk nehezedik. Portner sérülése után többnyire ugyanazt a felállítást láttuk. Nem kell szakértőnek lenni ahhoz, hogy az ember belássa, mennyire kimerítő ez az érintettek számára.

– Mi hiányzik nekünk?

– Elsősorban az, amiről az imént szóltam, pontosan megfogalmazva, 12, minden tekintetben maximálisan felkészített játékos, tehát teljes kispad. Ez minden posztra vonatkozik, kivéve a kapusokat, ők ugyanis a mostani felállásban is jól váltják és egészítik ki egymást.

– Ha ön lenne a szövetségi kapitány, mi lenne az, amit a fejlődés végett foganatosítana?

– Mindenképpen a világ élvonalához, a legjobbakhoz igyekeznék igazodni. Ez annyit jelent, hogy igyekeznék minél több meccset játszani azzal a csapattal, amelyik a legjobb; mondjuk, a Szovjetunióval. Ennek alapján térképezném fel, milyen játékosokra, milyen taktikára lenne szükségem, és ennek alapján látnék hozzá a csapatépítéshez. Az ellenfeleket figyelve lesném azokat a pontokat, ahol a legkönnyebben sebezhető, és erre helyezném a hangsúlyt, azaz mindegyiküket feltérképezném.

A Juve is németekkel

Kapusak lesznek a Bundesliga robotjai az olasz ligában. Mivel a tavalyi bajnok, Internazionale a három nyugatnémet muskétás, Brehme, Mattahus, Klinsmann vezényli, a Juve is nyugatnémet vendégmunkásokban látta a megváltást. Szó van a kölni Hassler és müncheni Reuter leigazolásáról, de érdemi tárgyalások még nem kezdődtek meg.

B.

Nem lehet gond

A tét: Nemzetek Kupája döntő

Ezen a hétvégén Katowicében újabb két selejtező mérkőzésen száll medencébe Magyarország férfi vízilabda-válogatottja. Az ellenfél ezúttal is – akárcsak három héttel ezelőtt Szófiában – Lengyelország és Bulgária nemzeti együttese lesz. A tét az augusztusi római Nemzetek Kupája döntőjébe jutás. (A három csapat közül csak a legjobb léphet tovább.)

A magyar válogatott a biztos továbbjutás reményében adta fel pályaválasztói jogát: ezért játszott március elején Bulgáriában, most szombaton és vasárnap pedig Lengyelországban vív selejtezőket.

Az első körmérkőzéses tornán, Szófiában a piros-fehér-zöld színű képviselői mindkét találkozójukat magabiztosan nyerték: Bulgária ellen 10-6, Lengyelországgal szemben pedig 8-3 arányban bizonyultak jobbnak.

– A hétvégén milyen teljesítményt vár együttesétől?

– A házigazda lengyelekkel szombaton, a bolgárokkal pedig vasárnap játszunk – válaszolta. – A minimális elvárás, hogy ezúttal is megnyerjük mindkét mérkőzésünket. Ezekre a selejtezőkre külön nem készülünk, de az elmúlt hetekben a zsúfolt hazai kupaműsor valamint a bajnoki rajt is próbára tette a játékosokat. Mindezek ellenére is csak a győzelem, s így a továbbjutás elfogadható teljesítmény számunkra – mondta Konrad János szövetségi kapitány.

A sérült Vincze Balázs kivételével ugyanazok utaznak – dr. Halmos Péter, a szövetség alelnöke vezetésével – csütörtökön éjjel Lengyelországba, akik Szófiában helytálltak. A névsor: (kapusok:) Ambrus Tamás (FTC), Nemes Gábor (Vasas); mezőnyjátékosok: Benedek Tibor (Ú. Dózsa), Dóczi István, Gyöngyösi András (FTC), Kiss Zoltán (Szolnok), Mészáros Csaba, Petőváry Zsolt (Vasas), Pellei Csaba, Tóth László (Szentes), Péter Imre, Tóth Imre (Bp. Spartacus), Schmiedt Gábor (Tungsram), Sprók Tibor (BVSC).

Találkozás a „kemény maggal”

Visszatérő jelensége a ferencvárosi sportolók mérkőzéseinek, hogy a szurkolók nem tudják fékezni indulataikat, s az úgynevezett „kemény mag” sorozatos botrányokat okoz. Az egyik leg súlyosabb incidens a közelmúltban Vácott a bajnoki labdarúgó-mérkőzésen történt, s többek között ez indokolta, hogy a klub labdarúgó szakosztályának vezetése és a Mai Nap szerkesztősége szombaton 13 órakor az FTC népligeti pályáján találkozót szervezzen a szurkolókkal. Albert Flórián, Bánki József, Józsa Miklós és Kincses Sándor is ott lesz majd az összejövetelen, amelyen szeretnék tudatosítani a szurkolókat, hogy egyesek cselekedetei nemhogy segítenék, hanem nehézz helyzetbe hozzák a nagymúltú zöld-fehér klubot. A találkozót azért szervezték erre az időpontra, mert nem sokkal utána az Üllői úti stadionban a DVSC elleni mérkőzésen a szurkolók már bizonyíthatnak...

A franciák ellen

Détári Lajos és Kovács Kálmán is beszáll

Amire az utóbbi években csak ritkán volt példa: válogatott labdarúgó-mérkőzés után sokan gratuláltak a magyar szövetségi kapitánynak. Ez történt a keddi, amerikaiak elleni 2-0-ás győztes találkozót követően, amelyen sikeresen mutatkozott be Mészöly Kálmán, a régi-új kapitány, s hamar csatát nyert azzal, hogy nem ragaszkodott a korábban gyakran számításba vett és (le)szerepelt játékosokhoz, hanem volt bátorsága összesen nyolc újoncot bevetni.

Mészöly szerdán elmondta: elégedett, s nagy pozitívumként könyveli el, hogy az újoncok nem ijedtek meg, nem félték a közönség már-már visszatérő sértő megjegyzéseitől, hanem éppen ellenkezőleg, játékukkal ők igyekeztek fellelkesíteni, további biztatásra serkenteni a szurkolókat.

– Nekünk a mai helyzetben minden eredmény fontos, ezért a világbajnoki döntős amerikaiak elleni győzelem feltétlenül siker – mondta a szövetségi kapitány. – Kedden este megkezdődött egy olyan utat, amelynek bizonyára lesznek buktatói is, de végül is a cél az 1994-es világbajnoki részvétel kiharcolása. Ha pedig előbb tudunk kimagasló produkálni – gondolok itt az Eu-

Mehalt Jasin

Hidegkuti: csak védett, védett és védett

Szegényebb lett a labdarúgóvilág. Lev Jasin, minden idők egyik legkiválóbb kapusa, hosszan tartó súlyos betegségben 60 évesen Moszkvában elhunyt. Legenda volt a sportágban, olyan egyéniség, aki egyrészt mint játékos, másrészt mint magánember csodálatot váltott ki az egész világon. Szerették, tisztelték, megbecsülték.

Gazdag volt az eredménylistája. Az 1929. október 22-én született sportember 1950-ben került először a szovjet válogatottba, s húsz esztendő alatt 78 mérkőzésen védte a „szbornaja” kapuját. Hogy milyen eredményesen, azt bizonyítja, hogy mindössze 70 alkalommal sikerült az ellenfeleknek bevenniük a hálóját.

Tagja volt az 1956-ban olimpiai bajnokságot és 1960-ban Nemzetek Kupáját (ez volt az Európa-bajnokság elődje) nyert szovjet válogatottnak, részt vett négy világbajnokságon, s legnagyobb egyéni sikerként 1963-ban megválasztották az év labdarúgójának az európai kontinensen. A moszkvai Dinamo egykori kiválósága 813 különböző mérkőzésen védett (nemzetközi, bajnoki, kupa) s 1971. május 27-én a moszkvai Lenin stadionban százezer néző előtt búcsúzott az aktív pályafutástól, amikor a Dinamo a Világválogatott ellen szerepelt, s 2-2 lett az eredmény. Ekkor mondta a Ja-

sinhoz hasonlóan minden idők legjobbjai közé tartozó Pelé, a brazil „fekete gyöngyszem”: „Ő volt a legkiválóbb kapus, aki ellen valaha is játszottam”. De az elismerés hangján nyilatkoznak most elhunytá alkalmával más egykori hírességek is. Uwe Seeler, a nyugatnémet világbajnok válogatott mondta: „Tudtam, hogy hosszabb ideje súlyos beteg, de halála így is megrendített”. Jasin sokszor szerepelt magyar csapatok ellen, Hidegkuti Nádor így emlékezik rá:

– Csodálatos kapus volt, csak védett, védett és védett – mondta. – Kötelességének érezte, hogy mindenáron megóvja kapuját a góltól, remekül érezte a labdát, tanítani lehetett kifutásait, vagy ahogy lehúzza a magas beíveléseket. Többször találkoztam vele Budapesten is, ilyenkor elbeszélgettünk a régi szép futballidőkről...

Jasin, miután szögbe akasztotta a futballcipőjét, edzői, majd különböző sportvezetői funkciókat töltött be, egy időben a szovjet szövetség alelnöke is volt. Sokak elismerésben részesült, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság öt évvel ezelőtt érdeméremmel tüntette ki, hazájában Lenin-díjat kapott, alig néhány hete pedig „A szocialista munka hőse” kitüntetést vehette át.

Amerikai rövid pályás úszóbajnokság

Darnyi negyedik, Szabó hatodik

Nashville-ben, az Egyesült Államok nyílt rövid pályás bajnokságán a második versenynapon vízbe szállt a helyszínen edzőtáborozó magyar válogatott két oszlopos tagja, Darnyi Tamás és Szabó József is. A 25 yardos medencében zajló viadalon az olimpiai, világ- és Európa-bajnok Darnyi a 200 yardos hátúszásban próbált szerencsét, és teljesítménye nem volt elegendő a dobogós helyezéshoz. Az 1:46.17 perccel győztes amerikai Derek Weatherfordtól jócskán lemaradva végül negyedikként ütött a célba (1:48.03). Az ugyancsak már minden jelentős címet begyűjtött Szabó József a 200 yardos mellúszásban rajtolt, de produkciója (2:00.64) csak a hatodik helyre volt jó. Itt a győztes a hazai színű képviselőben Nelson Diebel volt 1:57.16 perccel.

Az amerikai rövid pályás nyílt úszóbajnokság keddi versenynapján 4-4 férfi és női döntőt bonyolítottak le. A győztesek közül Szölösztörös olimpiai bajnokának, Matt Biondinak cseng a legismertesebben a neve, aki a férfi 100 yardos gyorsúszást bajnoki csúccsal nyerte. A férfi 200 yardos pillangóúszásban bronzérmert szerzett a volt ifjúsági Európa-bajnok Pintér Róbert, aki pár éve települt át Romániából Magyarországra, s néhány hónap

óta mint egyetemi ösztöndíjas az Egyesült Államokban él.

Eredmények:

Férfiak:

100 yard gyors: 1. Matt Biondi 42.30 mp; 2. Jager 42.58; 3. Crocker 43.06.

200 yard mell: 1. Nelson Diebel 1:57.16 p; 2. Kubiak 1:58.24; 3. Mayfield 1:58.27; ...6. Szabó József 2:00.64.

200 yard hát: 1. Derek Weatherford 1:46.17 p; 2. Sharp 1:46.77; 3. Burgess 1:48.02; 4. Darnyi Tamás 1:48.03.

200 yard pillangó: 1. Brian Alderman 1:45.64 p; 2. Carey 1:47.26; 3. Pintér Róbert 1:47.64.

Nők:

100 yard gyors: 1. Nicole Haislett 48.83 mp; 2. Mitchell 49.73; 3. Thompson 49.78.

200 yard mell: 1. Mary Ellen Blanchard 2:10.13 p; 2. Johnson 2:11.73; 3. McFarlane 2:11.88.

200 yard hát: 1. Janie Wagstaff 1:56.14 p; 2. Trimble 1:58.64; 3. Hansen 1:59.68.

200 yard pillangó: 1. Summer Sanders 1:55.91 p; 2. Desilvia 2:00.00; 3. Dreesen 2:00.07.

Kulissza

Az NB I-es labdarúgóliga ülésén a klubok képviselői – mint ahogy korábban az amatőrizmussal kapcsolatos felvetést – lesöpörték a szövetségi kapitánynak azt a javaslatát, miszerint a jövőben kötelezően 21 év alatti játékosokat szerepeltessenek a klubok. Elfogadom aggodalmukat, de megérteni nem tudom. Tudom, hogy egy piacgazdaság felé orientálódó országban az élet egyetlen területén sem szerencsés adminisztratív intézkedéseket hozni – a múltban lenyelhetünk egynéhány keserű pirulát emiatt, de az a bizonyos, hón óhajtott piacgazdaság a futballban is eléggé messze van. Ez ha másból nem is, de a nyári hazai futballpiac kínálatából – ha egyáltalán ezt kínálatnak lehet nevezni – kiderül.

Nos, Mészöly Kálmán, aki szövetségi kapitányként – már hivatalból is – a magyar labdarúgás egészéből közelít meg egy kérdést, jól látja, hogy a kluboknál a meglevő kevéske értékeinkkel is rosszul gazdálkodunk: az az egy tucatnyi fiatal, aki az első csapathoz kerülhetne, az eredményességi szempontok miatt nem jut oda, és igencsak ki van téve az elkallódás veszélyének.

De emögött az adminisztratív intézkedés mögött meghúzódik a hatékonyabb utánpótlásnevelésre serkentés is. A kluboknak oda kéne figyelni, hogy az utánpótlásnevelés legalsóbb szintjein feltérképezett gyerekanyagból – a képzés során – valóban kijöjjen három a mai élvonalba bevethető játékos. Ha saját forrásból nem megy, akkor pénzért körül kéne nézni.

Amíg a klubok önmaguktól nem lépnek – márpedig a saját jól felfogott érdekük ez lenne – addig nem hiszem, hogy konzervatív, netán naiv lenne a kapitányi felvetés.

Mint ahogy a napirendről lekerült visszaamatőrösítés sem volt az.

Bálint Gy.

Karpov – Timman döntetlen

Kuala Lumpurban lejátszották a hetedik partit a szovjet Anatolij Karpov és a holland Jan Timman között a sakkvilágbajnok-jelöltek döntőjében. A játszma 43 lépés után döntetlenre végződött, ami a sötét bábukat vezető szovjet nagymesternek kedvezett. Karpov ugyanis 4,5:2,5 arányban vezet öt partival a találkozó vége előtt. A következő találkozót pénteken rendezik.

DÁTUM

Szabadúszók kamarája

Most, amikor e sorokat írom, még sejtlem sincs, hogy a nagyon is rajtunk álló technikai okokból eljut-e minden olvasónkhoz még csüörtökön a lap, avagy ismét csak mondjuk a csüörtököt jó néhány dunántúli megyében. Reménykedem benne, hogy eze egyszer megkönyörül rajtunk a telefonvonalnak és még sok másnak nevezett sors. Ebben csupán reménykedem, abban viszont már biztos vagyok, hogy egy most alakult új szervezetben helyünk lenne.

Ez pedig nem más, mint a Szabadfoglalkozású Újságírók Kamarája. Igaz, a szabadfoglalkozásúakat nem azért nevezik szabadúszóknak, mert szabadon elúsztatják a lapot, hanem sajátos jogállásuk miatt, de ez már részletkérdés. A magunk módján és személy szerint mi is sokszor vagyunk szabadúszók. Mint az OTP hull ügyfelei, nyakig úszunk a lakásadóságban. Nem kevésbé a rengeteg jó hír miatt a boldogságban. S ha még ez sem lenne elég, úszkálhatunk, mint hal a parton – a körülményekben. Ennyi jó együtt képesíti bennünket arra, hogy mint állásban lévők tegyük meg első lépéseinket a hal(1)hatalmanság és az új kamara irányába, illetve irányába.

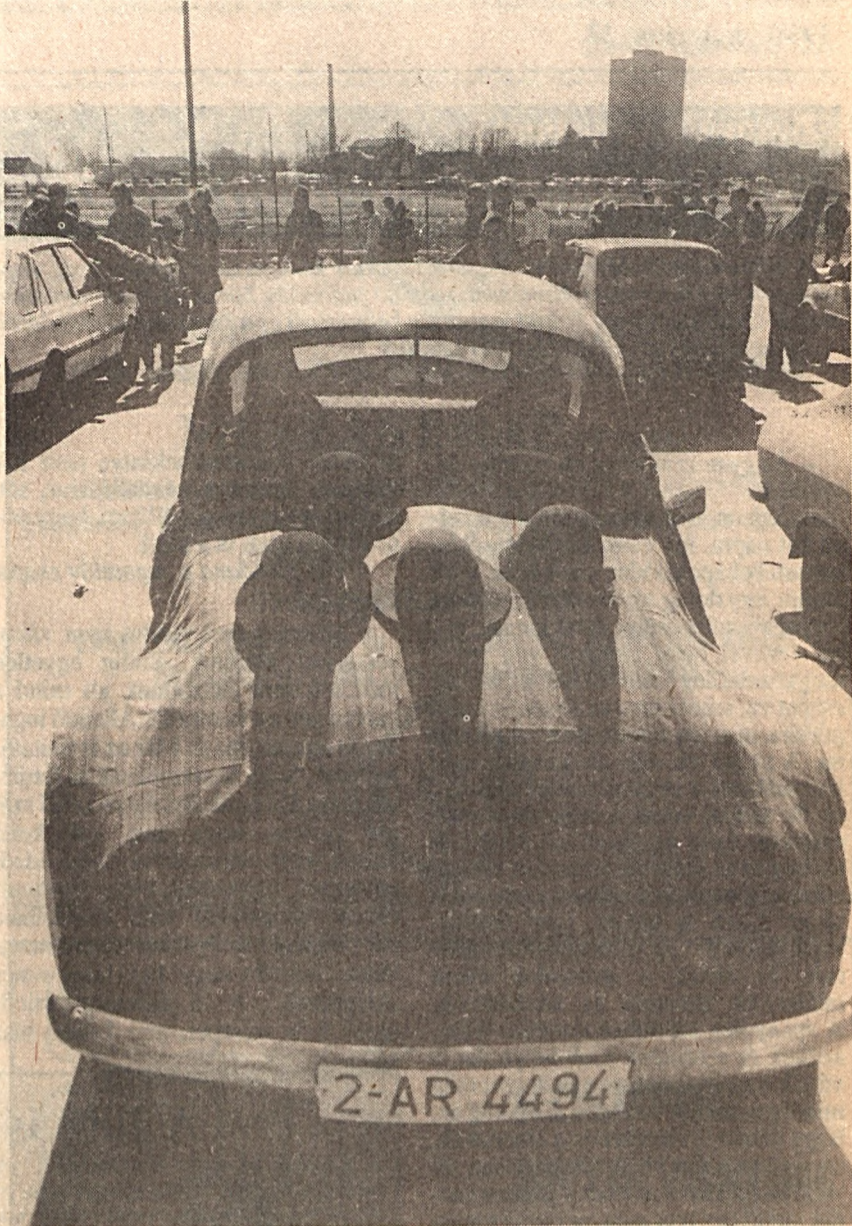
Az alakuló kamara azt feltételezi ugyanis, hogy hamarosan „újságírók százai lesznek egyik pillanatról a másikra munka nélkül”. Ez a feltételezés azért bánt: mert, ha eddig olyasmün ügyködtek, amiért kár volt szaporítani, hát nem bánom. Ez azonban nem munkanélküliség. Ha viszont azt feltételezik, hogy nem lesz mit megírni, azt erősen kétfélek. Egy mégis biztos: ez a kamara nem lesz üres, s így okos lesz a gazdasszonya. Ha lesz...

#

Sütő András állapota...

kielégítő, de továbbra is súlyosnak minősíthető. Szerdán délután láztalan volt, hangulata lényegesen javult az előző naphoz képest – adott tájékoztatást dr. Farkas József orvos vezérőrnagy, a Magyar Honvédség fősebésze a Központi Katonai Kórházban. A professzor elmondta még: Sütő András Romániában két műtéten esett át, fejsérülését Marosvásárhelyen kezelték, szemét pedig a bukaresti katonai kórházban műtötték meg. Onnan saját kérésére hozták Budapestre, mert nem kívánt tovább Romániában maradni.

Még nem lehet biztonsággal nyilatkozni arról, hogy látni fog-e a bal szemével. Ha egy héten belül nem keletkezik fertőzés a szemén, akkor lehet reménykedni. A balesetből származó fertőzés esélye a statisztika szerint 10 százalék. A sérült bal szem korábban is gyengébb volt, s az frónak a jobb szeme sem tökéletes, szürkehályagos. Sütő Andrásnak három bordája törött el, szerencsére egyik sem mozdult el, de a levegővétel fájdalmat okoz. Ha elmúlik a szédülése, akkor pár nap múlva felkelhet, de látogatókat egyelőre nem fogadhat.

A szegedi „KGST-piacra”, a vásártérre délben is érkezhet az ember, nem fog csalódní. Az itteni eladók kitarthatók és az utolsó pillanatig reménykednek a jó üzletben. Sőt, könnyebben engednek, hiszen nem kell megrakottan több száz kilométert, határokat keresztül utazniuk. A lengyelek, jugoszláviaiak mellett nemrég feltűntek a román, szovjet területről jövő vásárolók, ami jót tett a piaci áraknak. Utóbbiak kevésbé ismerik a magyar árakat és talán kiszolgáltatottabbak a „törzsgárdánál”. Arulnak itt mindenfelé. Román konyakot hetvenért, orosz sarlót harmincért, ugyanők százásért kalapácsot is kínálnak. Nem véletlenül kérdezte egy bámészködő: vajon a vörös csillag mikor lesz eladó?

-tzs-
fotó: -kapfinger-

Autósorszámok

		Lada 1500 L 2107	Bp.	22 713	
			Debr.	18 254	
			Győr	7617	
Trabant Lim. Hycomat	Bp.	785	Lada Combi 2104	Bp.	2750
Trabant C. Hyc.	Bp.	248		Debr.	1595
Trabant Lim. Spec.	Bp.	22 480		Győr	1060
	Debr.	19 463	Lada Niva 2121	Bp.	1512
	Győr	17 604	Skoda 105 L	Bp.	12 889
	Szeged	1607		Debr.	9632
Trabant Combi Spec.	Bp.	8997		Győr	9636
	Debr.	7169	Skoda 120 L	Bp.	36 938
	Győr	6811		Debr.	19 205
Wartburg Standard	Bp.	6469	Poski Fiat 126	Győr	23 799
	Debr.	4372		Bp.	9874
	Győr	4275		Debr.	5285
Wartburg Special	Bp.	6987	Polski Fiat 1500	Győr	4703
	Debr.	5943	Dácia TX 1310		341
	Győr	4771		Bp.	26 361
Wartburg Spec. tolótetős	Bp.	17 900		Debr.	19 622
Wartburg Tourist	Bp.	6235		Győr	17 206
	Debr.	3452	Dácia Combi 1310	Szeged	240
	Győr	2179		Bp.	10 091
Lada 1200 S	Bp.	54 174		Debr.	5771
	Debr.	38 792	Dácia TLX 1310	Győr	4585
	Győr	20 120		Szeged	28
Lada 1300 S	Bp.	25 667		Bp.	21 793
	Debr.	21 200	Zastava	Debr.	13 049
	Győr	10 745	Volga Limousin	Győr	13 378
Lada Szam. 2108 3 ajt.	Bp.	8688	Volga Combi		20 538
	Debr.	5908	Opel Kadett		76
	Győr	4054	Volkswagen Golf		47
Lada Szam. 2109 5 ajt.	Bp.	651	Maruti		1555
	Debr.	688			789
	Győr	228			990

Kire szavaznak a Sztálin úton és a Rákosi utcában?

Bontják a kétes értékű jelképeket, itt-ott csomagolják, máshol ledöntik a bálványokat... Akad olyan hely is, ahol továbbra is töretlen a tisztelet irántuk. A nógrádi megyeszékhelyen, Salgótarjánban például továbbra is büszkén áll talapzatán Műnrich Ferenc mellszobra, s szigorú tekintetével figyeli – a Palócz Imre téren! – a moziba igyekvőket Nógrádi Sándor, a híres partizánvezér... S ott „ragyog” a Meszes-hegy oldalában, mint egy obeliszk, a partizánok partizánja – bal kezét ökölbe szorítva, jobb kezében dobtoras géppisztolya. Dacol az idővel az 1919-es Tanácsköztársaságra em-

lékeztető, fegyverét magasba tartó vöröskatonák is – a városközpont főterén.

Az elvhu kommunisták által „illegálisba vonultatott” Lenin-portrét búvóhelyét ma még a nyomkeresőknek sem sikerül megtalálni. Így a kíváncsi idegen csak a talapzatokban gyönyörködhet. De hiába a fürkésző tekintet, már Kun Béla emléktáblája sincs a helyén. Március 21-e elötte egy nappal – az, aki állítattal – a városi tanács levétette a József Attila Művelődési Ház faláról. Reformálódnak a város vezetői...? Vagy csak mentik, ami még menthető...? Persze cselekedetüket ígyis-úgyis magyarázhatják majd...

Csillagok tekintetében is élen jár még a megyeszékhely. Pártjelképekről szóló törvény ide vagy oda, ez Nógrád megye! Így aztán a kutya sem törődik azzal, hogy a Kemmerovo lakótelep ékessége – a több száz kis vörös csillagból álló kompozíció – továbbra is a kommunizmus világmeélet győzelmét sugalja. Jó néhány üzem homlokán is látható még, mint egy figyelmeztető felkiáltójel – jelzi, ki az úr a házban!

Mélyen gyökereznek a kommunista eszmék erre felé. Még az ellenzéki pártok sem mernek szembe szállni az ősi hagyományokkal. A kivárást taktikáját alkalmazzák, miközben egymást gyengítve plakát-háborút folytatnak. Eközben zavartalanul erősödik az új MSZMP. Már azon sem csodálkozik az egyszerű honpolgár, amikor híret veszi: „A szomszédos községben, Kazáron, a Vili-kocsmában a vörös zászló köszönti a látogatót; a pult fölött a felosztott munkásorséget visszasíró, az MSZMP-t életető s az ellenzéki pártokat kifigurázó feliratok olvashatók!” Demokrácia van, mindenki szabadon véleményt nyilváníthat, ám a Vili-kocsmában nem szívesen látják a másként gondolkodókat.

Szép dolog a hagyománytisztelt! Lehet, Kazáron kicsit túlzásba viszik... Persze ez is nézőpont kérdése. Akárcsak az, hogy március 25-én melyik pártra adják le voksukat – Kazáron! – a Sztálin úton és a Rákosi Mátyás utcában lakók.

Gáspár István Gábor

Bécs-Budapest világkiállítás

E címmel érdekesítő és sokakat foglalkoztató lakossági fórumot rendez az MDF ferencvárosi szervezete 1990. március 22-én délután 18 órai kezdettel a Budapest IX. kerület, Hámán Kató u. 27. szám alatti művelődési központ színháztermében. Hol tart a világkiállítás szervezése? Mi az MDF álláspontja a megrendezés fontosságáról? Mennyiben érinti ez a kerületet, s milyen távlati lehetőségeket biztosít az infrastruktúráis beruházás és más munkahelyet biztosító létesítmények kialakítására az ország egyéb más távol levő területein? Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket lehet majd feltenni dr. Szabó Iván mérnök-gazdásznak, az MDF képviselőjének. Számtalan érvvel, statisztikai adattal fogja majd felvázolni a beruházás előnyeit, az abból adódó gazdasági kibontakozás egész nemzet számára hasznos hozó lehetőségeit. Dr. Szabó Iván véleménye szerint, aki az MDF gazdasági programjának is egyik kidolgozója, már most is késésben vagyunk és a nagy lehetőséget nyújtó, számtalan beruházást eredményezhető vállalkozást bűn lenne elmulasztani. Ezért mielőbb hozzá kell látni a konkrét beruházási feladatok megvalósításához. A fórum meghívott szakembere Aczél Gábor, Budapest főépítésze lesz. Az MDF szeretettel vár minden érdeklődőt.

Varga Gábor

Közös magyar és román lap

A bukaresti Társadalmi Dialógus Csoport „22” című hetilapja, valamint a Magyar Írószövetség Magyar Napló című lapja közös lapszámot jelentet meg csüörtökön – jelentette be Göncz Árpád, az Írószövetség elnöke azon a sajtótájékoztatón, amelyen megjelent Mircea Dinescu, a Román Írószövetség elnöke is. A Magyar Napló mellékletként megjelenő számában a „22” anyagából közölnek esszévalogatást. A Dialógus Csoportot – amely napjainkban az egyik legjelentősebb román demokratikus erő – a szervezet elnöke, Stelian Tanase mutatja be írásában. A Szekusok Klió templomában című írás azt taglalja, miként hallgatták el a Ceausescu-politikába nem illő régészeti leleteket. Irnak egyebek mellett a történelemhamisításról is.

Holnapi lapunkban olvashatnak

a további LÉT-kérdésekről

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Totós Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dező (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Holan-Koch Júlia (Berlin), Szalai Átila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits kiadó alelnöke. Szédes és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja a Szikra Lapnyomda Budapest, XIII. Visegrádi u. 116. Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELLIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. A közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELLIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-zám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örvünk meg és nem küldünk vissza!